

Rat für
NACHHALTIGE
Entwicklung

Yeşil
Çember
ökolojik. interkulturell.

Sürdürülebilir Ürün Sepeti

Doğa dostu alışveriş rehberiniz

Mevsimine göre sebze ve meyve takvimi

Gıda ürünlerinde en iyi seçenek şu üç özelliği taşıyanlardır: organik, yerel ve mevsimlik. Bu hususlardan en az birinin yerine getirildiğine dikkat ediniz. Sebze ve meyve alışverişinde mevsim çok önemlidir. Mevsiminde satın alınan meyve sebze hem daha lezzetli hem de daha ucuzdur. Elinizdeki sezon takvimi hangi zaman diliminde, hangi meyve sebzeyi taze olarak tüketebileceğiniz hakkında bilgi verir.

Sebze çeşitleri için sezon takvimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
patlıcan												
enginar												
karnıbahar												
brokoli												
mantar												
acı marul												
çin lahanası												
bakla												
bezelye												
rezene												
yeşil lahana												
patates												
yer lahanası												
kabak												
pazı												
havuç												
biber												
pırasa												
turp												
ispanak												
domates												
kabak												

hasat dönemibolluk zamanıyükselen arz/
azalan arzdüşük arzsezon dışı

Meyve çeşitleri için sezon takvimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
elma												
portakal												
kayısı												
armut												
böğürtlen												
çilek												
kestane												
fındık												
yaban mersini												
frambuaz												
mürver meyvesi												
frenk üzümü												
kiraz												
vişne												
mandalina												
sarı erik												
şeftali												
erik												
yaban mersini												
ayva												
ışkın												
bektaş üzümü												
ceviz												
karpuz												
üzüm												

hasat dönemibolluk zamanıyükselen arz/
azalan arzdüşük arzsezon dışı

“Doğa, bize dedelerimizden kalan miras değil, torunlarımıza bırakacağımız bir emanettir.”

(Sitting Bull, Kızılderili Atasözü)

Değerli Okuyucular,

gün be gün, yaptığımız işlerle doğayı ve doğal kaynakları koruyup korumama, adil ekonomiye destek verip vermeme konusunda seçimler yapıyoruz: sabah kahvaltısında tükettiğimiz yumurta, işe gitmek için seçtiğimiz ulaşım aracı, tatilimiz ve bir sonraki alışverişimiz için yaptığımız sayısız internet araştırmaları vb. Bizim günlük yaşam ve tüketim şeklimiz, sürdürülebilir kalkınmayı doğrudan etkiliyor – hem yaşadığımız yerde hem de aldığımız mamullerin üretildiği ülkelerde! Nerede yaşarsak yaşayalım, sürdürülebilir kalkınma hepimizi yakından ilgilendiriyor. Unutmayalım ki, bugünkü tüketim alışkanlıklarımızla, torunlarımızın yarınlarını belirliyoruz!

Yeşil Çember ve Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi (Rat für Nachhaltige Entwicklung) olarak Sürdürülebilir Ürün Sepeti’ni Türkçe yayınlamaktan büyük mutluluk duyuyor. Bu rehber sayesinde “Sürdürülebilir Tüketim” konusunu Almanya’da yaşayan Türkiye kökenlilerle birlikte paylaşmak istiyoruz. Ümit ediyoruz ki, bu rehber bir çok okuyucuyu motive edip, sürdürülebilirlik alanında harekete geçmelerini sağlar. Bir elin nesi var, iki elin sesi var sözünden yola çıkarak, birlikte daha çok fark yaratacağımıza inanıyoruz. Gelin, siz de bize katılın!

Sürdürülebilir ürünleri seçerek, hem daha sosyal üretim koşullarını hem de daha sağlıklı ve doğa dostu ürünleri desteklemiş olursunuz. Ne satın aldığımızın yanı sıra, ne kadar aldığımız ve onu nasıl kullandığımız da önemli bir rol oynamaktadır. Yaşam kalitemizi azaltmadan, hemen bugün sürdürülebilir tüketimi gerçekleştirmemiz pekala mümkün – bilinçli ve sağlıklı et tüketimi, cihaz ve araba paylaşımı, ikinci el giysi ve mobilya alımı bunlardan sadece birkaç örnek. Bu seçimler, hem çevre hem toplum hem de kendimiz için faydalı: sağlıklı gıdalar, toksin içer-

meyen tekstil ürünleri, karbondioksit (CO₂) tasarrufu sağlayan elektrikli ev aletleri ve daha uzun ömürlü ürünler.

Bilinçli olarak sürdürülebilir olmayan ürünlerden vazgeçmek aslında bir kazançtır: bir taraftan aileniz ve dostlarınız için daha fazla zaman kazanır ve yaşam kalitenizi artırırınız, diğer taraftan ise para ve kaynak tasarrufu yaparsınız.

Sürdürülebilir Ürün Sepeti, alışveriş seçimlerinizde size yardımcı olacaktır; gıda, tekstil, temizlik, kozmetik, oyuncak, elektronik cihazlar, ulaşım, seyahat, ev, yatırımlar ve sürdürülebilir ürün etiketleri hakkında faydalı bilgileri bulabilirsiniz.

Reklamların bombardımanına maruz kaldığınızda, daha eleştirel yaklaşabilirsiniz – güvenilir ürün etiketlerini arayın veya satış personeline sorun! Sizin için neyin önemli olduğuna kendiniz karar verin ve sürdürülebilir tüketim için kişisel yolunuzu bulmaya çalışın. Ve bu yolu kararlı bir şekilde takip edin, sonra da arkadaşlarınıza anlatın!

Konuyla ilgili tüm soru, istek ve önerilerinizi bizimle paylaşmak için info@yesilcember.eu e-posta adresimize yazın! Ayrıca Almanca web sitemizden daha detaylı bilgi edinebilirsiniz: www.nachhaltiger-warenkorb.de Yeni gelişmelerden haberdar olmak istiyorsanız, Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi'nin Haber Bülteni aracılığıyla (Newsletter), birlikte hangi adımları atabileceğimiz hakkında size bilgi verebiliriz.

Dostça Selamlar

Marlehn Thieme

Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi Başkanı

Gülcan Nitsch

Yeşil Çember Kurucusu ve Yöneticisi

İçindekiler

Önsöz	1
Siz de katılın	4
Sürdürülebilir tüketim nedir?	5
Sürdürülebilir tüketimde başlangıç noktanızı bulun	8
Tüketicinin gücü	8
Sürdürülebilir tüketim pahalı mıdır?	9
Alışveriş: online veya offline?	11

Günlük Alışveriş

Alışkanlıklarımızın peşinde	12
Gıda ürünleri – sağlıklı ve lezzetli	15
Kısa mesafeler – arabasız!	24
Tekstil ürünleri – adil ticaret giysileri şıktır	26
Yıkama ve temizlik – doğa dostu daha parlak	33
Kozmetik ve bakım ürünleri – azı karar çoğu zarar	36
Oyuncak – adil olursa mutlu eder!	39
Faydalı ev eşyaları – enerji tasarruflu ve düşük atıklı	43

Nadir Tedarikler

Bilgi edinmeye değer	48
Beyaz eşyalar – iklim dostu soğutma, yıkama ve pişirme	50
Televizyon, bilgisayar vb. – öncelik enerji tasarrufu	55
Seyahat – dinlenin ve yenilikler keşfedin	59
Tadilat – zararlı maddelerden kaçının	64

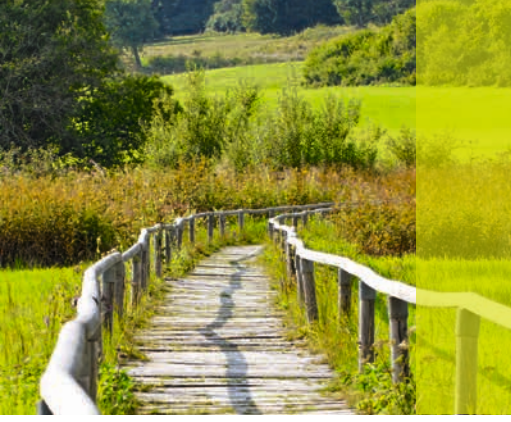
Büyük Tedarikler

İyi ve uzun vadeli düşünün	68
Özel otomobil – iklimi düşünerek kullanın	70
Doğa dostu enerji – iklimi koruyun	73
Ev döşeme keyfi – uzun vadeli kalite	76
Kendi evinizde – iklimi koruyarak tasarruf yapın	80
Para yatırımı – kazanırken vicdanınız rahat olsun	85

Güvenilir bilgiler – alışlagelmişin dışında	89
Faydalı Web Sayfaları	91
Sürdürülebilir Aksiyon Günleri	92

Künye	93
-------	----

Siz de katılın

Sürdürülebilir tüketim bugün artık kolayca mümkün ve hangi ekonomik sistemi istediğimizin sinyalini açıkça vermek için her zamankinden daha önemli.

Sizin katılmanız, aynı zamanda tek kullanımlık olanı ve en ucuzunu alma alışkanlığından vazgeçmeniz demektir. Doğal olarak, sürdürülebilir tüketici de uygun fiyat arıyor ve rekabet ortamından faydalaniyor. İnsanlık dışı koşullarda üretilen en ucuz tişörtün, gelişmekte olan ülkelerin hasta edici deri konfeksiyon atölyelerinden gelen giysilerin, üretilmeleri için yağmur ormanları tahrip edilen palmiye yağı ve soyanın, kesinlikle sürdürülebilir ürün olmadıkları apaçık ortadadır.

Sürdürülebilir tüketim yaygınlaşıyor, fakat çok yavaş. Organik ürünler çeşitleniyor ve daha değerli hale geliyor. Almanya'daki organik gıda sektörünün cirosu son 15 yılda üç kattan fazla artmıştır, fakat gıda sektöründeki toplam cironun hala sadece yüzde 4'ünü oluşturmaktadır. Aslında satılan her onuncu yumurta organik yumurtadır, ancak organik tavuk eti gibi ürünler çok daha az talep ediliyor. Avusturya'da organik tarım alanları, toplam kullanılabilir alanların yüzde 20'sini oluşturmaktadır. Almanya'da ise bu oran yüzde 6,4 ile Ulusal Sürdürülebilirlik Stratejisi'nde hedeflenenin çok altındadır (Alman Çiftçiler Birliği Durum Raporu 2014/15 rakamları).

Almanya, yüksek tüketim hacmine sahiptir ve bu sorumluluğun bilincinde olmalıdır. Dünya çapında her yıl 1,3 milyar ton yiyeceğin çöpe atılmasına kayıtsız kalmamalıyız. Bu, insanlara ve çevreye zarar veriyor

ve ekonomik değerleri yok ediyor. Dünya tarım alanlarının üçte birinde yiyecek amaçlı olmayan gıda üretiliyor. Yoksulluk ortaya çıkıyor, su israf ediliyor, üç milyar tondan fazla karbondioksit (CO₂) tamamen boş yere havaya salınıyor. Yılda 565 milyar € kayboluyor. Bu durum, hem biz tüketicilerden hem de ticaret, lojistik ve üreticilerden kaynaklanıyor.

Gıda ürünlerinin değerini bilmek, Sürdürülebilir Ürün Sepeti'nin önemli bir yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, hem cihaz ile mobilyaların daha uzun ve ortak kullanımı (sharing economy: paylaşım ekonomisi) hem de hammaddelerin geri dönüşümü gibi çok önemlidir.

Elbette, sürdürülebilir tüketimin gerçekleşmesini isteyen herkes bir şeyler yapmalıdır. Sürdürülebilir tüketim ürünleri, lezzetli ve sağlıklıdır, hatta bazen daha hesaplıdır. Bu, eğlenceli ve anlamlıdır ve sanıldığı gibi zor ve kısıtlayıcı değildir. Davranış ve alışkanlıklarıyla herkes hem kendisi hem toplum hem de çevre için gün be gün fark yaratabilir.

Günlük yaşamda, ürün bilgileri ve pratik yöntemler bize yardımcı oluyor. Büyük alışverişleri iyi düşünerek yapmak özellikle önemlidir. Bazı konular sürdürülebilir tüketimi kolaylaştırıyor veya zorlaştırıyor. Şu anahtar sorular, sürdürülebilir tüketim ve yaşam tarzlarını etkileyen koşulları gösteriyor:

- Nerede yaşıyorum? Nasıl yaşıyorum? Nerede çalışıyorum? Oraya hangi ulaşım aracı ile gidiyorum? Yaşam kalitesi benim için ne anlama geliyor?
- Tüketim tercihlerim nelerdir? Hangi yiyecekleri seviyorum? Hangi tatil benim için en uygunu? Arabamı niçin ve nasıl kullanıyorum?

Sürdürülebilir tüketim, alışkanlıklarımıza, hayat tarzımıza ve bütçemize bağlıdır. Ayrıca ulaşılabilir cazip alışveriş imkanlarının bulunup bulunmaması önemlidir. Köşede bir organik süpermarket veya yakınınızda bir anaokulu olması, bizim elimizde olan bir şey değildir.

Sürdürülebilir tüketim nedir?

Sürdürülebilir yaşam tarzları, “doğru” ürünleri tüketmeyi, yani “farklı” bir tüketimi, ve bilinçli olarak bazı şeyleri tüketmemeyi kapsar. Gelecek nesillere yaşam tarzlarını özgürce seçme şansını verirken, tüketim alışkanlıklarımız sürdürülebilir olur. Çünkü yaşam tarzımızın doğa, ekonomi ve toplum üzerinde etkileri vardır.

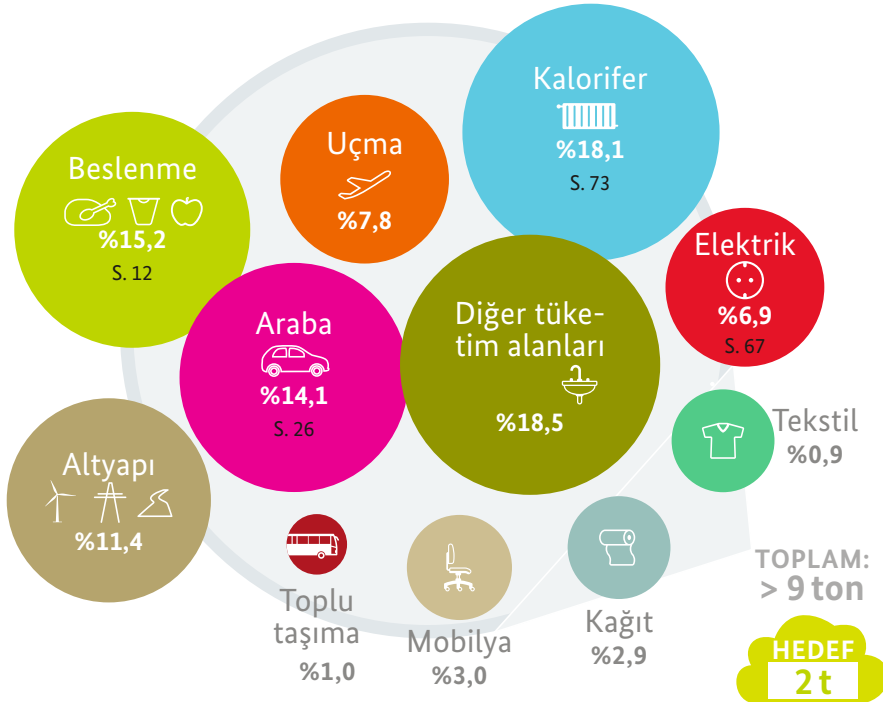
Ekolojik Ayak İzi ve karbondioksit bilançosu

Kendi ekolojik ayak izinizi merak ediyor musunuz? Belki bu kitapçıkta tüketim değişikliği ile ilgili yaklaşımlar bulabilirsiniz! İnternette değişik sitelerde ekolojik ayak izinizi hesaplayabilirsiniz. Güncel link ve karbondioksit hesaplayıcılara bu siteden ulaşabilirsiniz: www.nachhaltiger-warenkorb.de

Türkçe Karbon Hesap Makinası: klimaktiv.klimaktiv-co2-rechner.de/tr_TR/page/start

Ekolojik ayak izi, kendi yaşam biçiminiz için gerekli olan alanı ifade eder. Almanya'da kişi başı dokuz tondan fazla karbondioksit salınıyor. Ancak bilimsel verilere göre sadece yıllık 2 ton (t) ile küresel ısınma 2 dereceye indirilebilir. Elinizdeki kitapçık ekolojik ayak izinizi azaltmak için öneriler sunuyor. Bu hususta özellikle ev yaşamı, ulaşım ve beslenme alanlarındaki değişiklikler çok etkili oluyor. Tez başarı elde etmek için bu alanlardan başlayın!

Ürün gruplarına göre karbondioksit salınımı

Kaynak: Öko-Institut 2010

Su Ayak İzi

Çevre kirliliğinin en büyük kısmını satın aldığımız eşyalar ile ithal ediyoruz. Hatta ürünler ile birlikte su bile, çoğunlukla su kıtlığı yaşanan veya yeteri kadar içme suyu bulunmayan ülkelerden ithal ediliyor. Bu su „sanal su“ olarak adlandırılır ve bir ürünü imal etmek için gerekli olan su miktarına atıfta bulunur. Bunu dolaylı su tüketiminiz olarak görebilirsiniz.

Almanya’da kişi başına düşen su tüketimi günlük 120 litre. Buna günlük 3.900 litre dolaylı su tüketimi ekleniyor. Bu “sanal” suyun büyük bir kısmı meyve, sebze ve tahılların sulanması için kullanılıyor. Ekolojik ayak izinde olduğu gibi tüketim tercihleriniz ile dolaylı su tüketimini azaltabilirsiniz.

Bu yüzden gıda alışverişinizde mevsimlik ve yerel ürünleri tercih edin. Bu ürünlerin imalatında hassas ekolojik sistemlerden daha az su elde edildiği daha muhtemel.

Günlük su tüketimi: 121 litre

Dolaylı su tüketimi:
günlük 3.900 litre

Kaynak: UBA 2014 ve WFN

10 litre
içme suyu

1 fincan kahve
140 litre

1 bardak elma suyu
190 litre

1 bardak süt
200 litre

1 kot
11 bin litre

araba
400 bin litre

Ürünler sürdürülebilir olmalıdır: daha az kaynak kullanılmalı, karbondioksit gazı salınımı azaltılmalı ve ürünler sosyal açıdan kabul edilebilir koşullarda üretilmelidir. Kot giysilerin nasıl üretildiğini, duvar boyasının hangi kimyasal maddeleri içerdiğini ya da market raflarındaki domatesin sebep olduğu karbondioksit miktarını kontrol etmek kolay değildir. Tüketicilerin, sürdürülebilir ürünleri bilinçli bir şekilde seçmeleri için basit ve güvenilir bilgiye ihtiyaçları vardır. Ancak, sürdürülebilir tüketim konusunda da ürünlerin kullanımı ve kullanım süresinden sonra bertaraf edilmesi önemli bir rol oynamaktadır. Kullanmadığınız ürünleri, başka birinin farklı bir şekilde kullanıp kullanamayacağını iyi düşünün. Bu, sonuçta sosyal yardımlaşmayı güçlendirir.

Belki aklınıza pek çok soru geliyordur: “Nereden başlamalıyım?“, “En önemlisi nedir?“, “Bütçeme uygun mu?“, “Hangi bilgiler güvenilir?”

Sürdürülebilir tüketimde başlangıç noktanızı bulun

Herkes bu yola katılabilir. Hangi konu sizin için özel bir öneme sahiptir: Yemek alışkanlıklarınızı değiştirerek hayvanlara, çevreye ve sağlığınıza mı dikkat etmek istiyorsunuz? Günlük hayatta kullanılan küçük şeylerden para tasarrufu mu yapmak istiyorsunuz? Eve mi yatırım yapacaksınız? Sadece kazanç elde etmek için değil, aynı zamanda temiz bir vicdanla mı paranızı yatırmak istiyorsunuz? Tüketim alışkanlıklarınızı sürdürülebilirlik yönünde nereden değiştirmeye başlayacağınız size bağlıdır. Bu broşür, size bu konuda yardımcı olmak istiyor ve sürdürülebilir bir yaşam tarzı için küçük ve büyük tavsiyeler içermektedir. Bunların hepsi herkes için eşit derecede önemli değildir. Ve herkes burada yazan her şeyi hemen uygulamak zorunda değildir. Sürdürülebilirlik, zorluk ve konuların sürekli gelişme gösterdiği bir süreçtir, tıpkı hayatınız gibi.

Tüketicinin Gücü

Sürdürülebilir ürün ve hizmetler için ödediğiniz banknot, seçim oyuna dönüşmektedir. Onu, hedefleriniz için kullanın. Ne kadar daha fazla sürdürülebilir ürün seçerseniz, firmalar üzerindeki sürdürülebilir ürün ve hizmetler üretme baskısı o kadar daha güçlü olacaktır. Bu ise, sonuç olarak sürdürülebilir kalkınmayı olumlu yönde etkiler. Alışveriş kararınızla üretici sorumluluğunu destekleyin. Vatandaş olarak sürdürülebilir ekonomiyi destekleyen kanun, koşul ve kuralları için çalıştığınızı gösterin.

“Cimrilik iyidir“ anlayışından vazgeçin. Çünkü biz sadece fiyata dikkat ettiğimiz ve ucuz alışveriş yaptığımızda, bir başka birisi bunun için yüksek bir bedel ödemektedir. Aileniz ve arkadaşlarınızla konuşun: Neler farklı bir şekilde yapılabilir, neler hiçbir koşulda değiştirilemez? Çevrenin ve sosyal adaletin korunmasına katkıda bulunmak için birlikte yeni fikirler geliştirin.

Sürdürülebilir tüketim pahalı mıdır?

Sürdürülebilir ürünler, piyasadaki rakiplerinden genellikle daha pahalı olsalarda, yinede sürdürülebilir tüketim ile paradan tasarruf edilebilir. Bu bir çelişki mi?

Harcamalara genel bir bakış

Maliyetler hakkında fikir elde etmek için, her ürün grubu için yapılan harcamalar konusunda bilgi edinmek yararlı olabilir. İlk izlenim ortalama rakamlardan sağlanabilir. Belirli bir süre boyunca harcamalarınızı yazarak kişisel bilançonuzu oluşturabilirsiniz.

Almanya'daki tüketiciler, günlük harcamalarından en çok gıdadan tasarruf etmeyi tercih etmektedir. Bir araştırmaya göre (Forsa, Eylül 2014), restoran, kültür ve tatil masraflarına kıyasla gıda masraflarından daha fazla tasarruf edilmektedir. Şu alanlarda neredeyse hiç tasarruf edilmemektedir: otomobil, gaz, elektrik ve su giderleri ve ufak-tefek şeyler. Yani aslında tasarruf ve iyi bir yaşam yönünden baktığımızda, bunun tam tersini yapmalıyız. Bu nedenle: çamaşır veya bulaşık makinesi gibi aletlerin çalışması sırasında ortaya çıkan maliyetleri düşünün. Bazen, elektrik tasarrufu sağlayan pahalı bir cihaz, uzun vadede ekonomik fayda sağlar.

Sürdürülebilir ürünlerin katma değeri

Adil koşullarda üretilen ve çevre dostu olan ürünlerin, düşük kaliteli ve mümkün olduğunca ucuza üretilen benzer ürünlerden, genellikle daha pahalı oldukları bir gerçektir. Fakat adil ve doğaya karşı sorumlu ürünün katma değeri vardır. Sadece çevre ve toplum için değil, aynı zamanda kendiniz için de, çünkü siz sürdürülebilir ekonomiyi desteklemek için doğrudan bir katkı sağlarsınız. Tavsiyemiz: Her zaman çok iyi bakın. Sürdürülebilirlik konusunda verilen sözler yerine getiriliyor mu? Tüketicilerin “organik” veya “sürdürülebilir” ürünler için daha fazla para ödemeye hazır olmaları, bazen makul olmayan fiyatlar talep etmek için kullanılabilir.

Sürdürülebilir tüketim ile tasarruf edin

Aslında bizim gözlemlerimize göre, sürdürülebilir tüketim ile genelde paradan tasarruf edebilirsiniz, örneğin:

- günlük alışverişlerinizde, daha küçük porsiyonlar satın alarak, bir şey atmak zorunda kalmazsınız,
- büyük alışverişlerinizde, yüksek kaliteli, uzun ömürlü, onarılabilir ve enerji tasarruflu ev aletlerini seçerseniz,
- kullanmadığınız eşyaları ikinci el pazarında satarsanız veya ihtiyacınız olanları oradan ediniyorsanız,
- ısıtma masraflarınızı ve elektrik ile su kullanımını azaltırsanız,
- süpermarket raflarından gereksiz şeyler almazsanız,
- araba, matkap veya benzer aletleri başkalarıyla ortak kullanırsanız ve
- arkadaşlarınızla ve ailenizle çok maliyetli olmayan, size iyi gelen ortak faaliyetler için daha fazla zaman ayırırsanız.

Sürdürülebilir tüketim daha bilinçli, farklı ve bazen daha az satın almak anlamına gelir. Genel olarak daha az tüketenler, çoğu zaman iyi bir çevre bilançosuna sahiptirler. Toplumda aksi yaygın olsa da; vazgeçme kelimesi bizim için negatif bir anlam taşımadığı için, bu sözü kullanmaktan çekinmiyoruz. Ama vazgeçme bizim için düşüncenin başında değil, ancak sonunda duruyor, kendimize şu soruyu sorduğumuzda: Şu ya da bu şeye ihtiyacım var mı? Eğer cevap hayır ise, bu nadiren bir vazgeçme-dir, aksine çoğu zaman bir kazançtır: zamandan ve seçeneklerden.

Alışveriş: online veya offline?

Online alışverişte, şehre arabayla gitmeye, vitrinlerin aydınlatılmasına ve plastik torba satın almaya gerek kalmaz, ancak sürdürülebilir tüketim yapmak istiyorsanız online ticaretin diğer birçok yönünü düşünmeniz gerekiyor.

- Paket teslim edilirken evde olacağınıza emin olun. Son kilometre kargo hizmetleri için en pahalısıdır, yüksek karbondioksit emisyonuna neden olur ve kargo görevlileri çoğunlukla düşük ücretle çalıştırılır.
- Sadece ihtiyacınız olan ve kullanacağınız eşyalar sipariş edin. Online ticarette, Almanya'da yıllık 200 milyonun üzerinde paket iadesi söz konusudur. Bu durum, büyük ulaştırma ve paketleme harcamalarına yol açmaktadır.
- Adil olun. Sonra daha ucuza online alışveriş yapacağınızı bildiğiniz halde, satış mağazalarının danışmanlık hizmetini kullanmayın.

Özellikle internette, dolandırıcıların tuzağına düşme riski son derece yüksektir. İnternetteki sahte mağazaları fark edip korunmak için aşağıdaki işaretlere dikkat edin:

- Fiyatlar piyasa fiyatlarının çok altındadır.
- İnternet sitesinin sahibi hakkında çok az bilgi varsa veya hiç bilgi yoksa.
- Ödeme yöntemi olarak önceden ödeme yapmak gerekiyor.
- Künye bölümünde bir şüpheli yabancı adres şirket merkezi olarak belirtilmiştir.
- Ücretsiz ya da uygun irtibat imkanları bulunmamaktadır.

Ayrıca başka internet sitelerine bakmak da yardımcı olur: Tüketiciyi koruma forumlarında pek çok şikayet olması veya ilgili tüketici portallarında sadece birkaç değerlendirme bulunması ya da hiç bulunmaması sahte online mağaza göstergeleridir. www.denic.de adresinden sayfanın ne zamandan beri online olduğunu görebilirsiniz. Eğer sayfa yakın zamandan beri online ise, dikkatli olun.

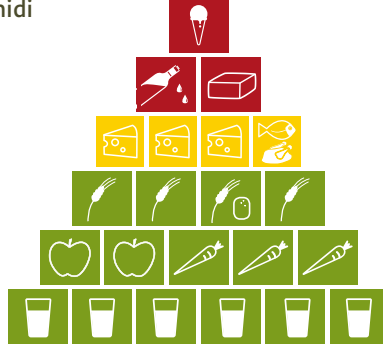
Günlük hayatımızda kullandıklarımızı, çoğu zaman “yanı sıra” satın alırız. Dolaşırken pratik ya da uygun fiyatlı bir şey gördüğümüzde hemen alıyoruz. Herkesin kendi rutin ve tercihleri vardır. Belirli ürün ve markaları sürekli satın alır, bildiğimiz Türk ya da Alman marketlere gideriz. Sadece ara sıra yeni bir şey denemek isteriz.

Çok düşünmeden alışveriş yapmak zamandan tasarruf sağlar ve stres olmaz. Rutin olarak alışveriş yapmak insanı rahatlatır. Ama biz alışılmış bir şekilde çok yağlı, çok tatlı, çok pahalı ve genel olarak çok az sürdürülebilir alışveriş de yapabiliriz.

Sürdürülebilir ürünlerin, alışlagelmiş alışveriş haline gelebilmesi için yeni rutinler gerekir. Sürdürülebilir olmayan alışkanlıkların farkına varın, yeni öncelikler belirleyin ve yeni rutinler uygulayın. Ürünün etiketine dikkat edin ve kime güvendiğinizi ve kime güvenmediğinizi kesin olarak belirleyin. Sağduyunuzu kullanın. Her alışverişi ve her ürünü uzun uzun incelemeniz gerekmez. Günlük yaşamda, birkaç basit kural, güvenilir ürün işaretleri ve etiketler yardımcı olur. Bunları bu rehberde bulabilirsiniz.

Beslenme Piramidi

Dengeli bir yemek listesinin nasıl olacağına dair bilgilere beslenme piramidinden ulaşabilirsiniz. Sağlıklı beslenme ile ilgili bilgileri www.aid.de sitesinden edinebilirsiniz.

Günde 5 defa

Alman Beslenme Birliği (DGE) günde 5 kere bitkisel gıda tüketilmesini tavsiye ediyor. Meyve sebze ile ilgili yararlı önerileri www.5amtag.de sitesinde bulabilirsiniz.

Keyif ve tat alarak, ancak daha az et tüketerek

Daha az, ama yüksek kaliteli et satın alırsanız, sağlığınız ve iklim için daha görünür sonuç alırsınız. Alman Beslenme Birliği sağlıklı bir yaşam için yılda 12-14 kg et tüketilmesini tavsiye ediyor. Bu miktar haftalık 300-600 gram ete denk geliyor. Bu rakam, ortalama tüketimin (yıllık 88,2 kg) altıda biri ediyor. Bu arada: Günde 5 defa önerisini dikkate alanlara et için fazla yer kalmaz ve karın yağlarından korunmuş olurlar. Balık etten daha az karbondioksit oluşmasına neden oluyor. Yalnız burada önemli olan az ve bilinçli seçim yapmaktır. Greenpeace ve WWF gibi çevre örgütlerinin hazırladıkları kapsamlı el kitapları ve mobil cihazlar için “yeşil uygulamalar” taze balık alışverişinde yardımcı olur.

www.fischratgeber.wwf.de

www.greenpeace.de/fischratgeber

Musluk suyu içme suyudur

Musluk suyu içen eve kasa kasa su taşımaktan ve ambalajlardan kurtulmuş olur. Yerel su idaresinden bölgenizin su kalitesi hakkında bilgi alabilirsiniz. Ayrıca çoğu su tesisi şebeke suyunu zararlı maddelere karşı denetleme hizmetini sunar.

Gıda ürünleri – sağlıklı ve lezzetli

Organik ürünler büyük rağbet görmekte. Bunun çeşitli nedenleri vardır: kimileri sağlıklı ve zararlı madde içermeyen gıdalarla beslenmek, kimileri genetiği değiştirilmiş yiyeceklerden kaçınmak ister. Adil ticaret ürünlerine de büyük talep bulunmaktadır. Bu ürünler, daha yoksul ülkelerde daha iyi çalışma koşulları için anlamlı bir katkı sağlamaktadır. Alışveriş sepetinde ağırlıklı olarak şunlar olmalı:

- bitkisel besinler,
- organik ürünler,
- yöresel ve mevsimsel meyve ve sebzeler,
- az miktarda et ve balık,
- doğal gıdalar,
- adil ticaret ürünleri ve
- tekrar kullanılabilir ambalajlarda olan içecekler.

Kendinize iyilik yapın ve sağlıklı beslenin

Sağlıklı ürünlerle kendinizi ödüllendirin ve dengeli bir beslenme planı uygulayın. Eğer, bol bol bitkisel besinler ve alkolsüz içecekler, ölçülü olarak hayvansal besinler, az miktarda yağ ve yağlı gıdalar, küçük tatlılar ve az alkol tüketiyorsanız, siz zaten sağlıklı beslenme konusunda pek çok şey yapıyorsunuz demektir. Bitkisel gıdaları tercih edin ve eti daha az tüketin. Uygun hayvancılık koşulları sonucu elde edilen biftek ve sosis daha pahalıdır (ekolojik ve yöresel tarım ürünlerinde olduğu gibi). Fakat daha kaliteli ve lezzetlidirler.

Meyve ve sebze satın alırken mevsim son derece önemlidir. Taze toplanmış meyveler daha lezzetlidir. Ayrıca mevsimsel ürünlerin enerji bilançosu daha iyidir, çünkü çok enerji tüketen soğuk hava deposunda

Birinci sınıf:

Organik ürünler

Dükkanlarda, organik ürünleri BIO etiketi sayesinde fark edebilirsiniz. Sadece Avrupa Birliği ekolojik kararname kurallarına göre imal edilen ürünler, bu etiketi taşır.

depolamaya ve uzun taşıma yollarına gerek kalmaz. Birçok çiftçinin sunduğu sebze aboneliği, yerel ve mevsimsel ürünleri bulabilmek için iyi bir imkandır.

Eğer beslenme şeklinizi değiştirerek mevsimsel ve yöresel ürünlere dikkat ederseniz, organik yiyecekler satın alırsanız, vejetaryenseniz ve çöpe yiyecek atmazsanız, karbondioksit emisyonlarınızı yüzde 20 oranında azaltabilirsiniz. Yemeğini kendi pişiren, dışarıda yemek yemeye kıyasla yıl boyunca ortalama altı kilo şeker tasarruf eder.

Dışarıda yemek yerken de sürdürülebilir gıdaları tercih edin. Birçok restoran cazip vejetaryen veya vegan yemekler sunuyor ya da organik ve/veya yöresel yemek malzemeleri kullanıyor. Bilgi edinin ve sorun. Arta kalan yemeği eve götürün. Aşçı yemeği beğendiğiniz için bitirmek istemenize sevinecektir!

Organik, özel bir kalitedir

Arazi yönetiminde sürdürülebilirlik standart olmalıdır - ekolojik tarım bir başlangıçtır. Organik kaliteli ürünler satın aldığınızda, ekolojik tarımı desteklemiş ve aynı zamanda kendiniz için de iyi bir şey yapmış olursunuz.

1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren, organik gıdaların üzerinde Avrupa Birliği Organik Ürün Etiketi'nin (EU-Bio-Label) bulunması zorunludur. Bu etiket, yiyeceklerin içindeki malzemelerin nereden geldiği ve nerede kontrol edildiği konusunda bilgi verir. Bu, Avrupa Birliği'nde organik ürün yetiştiriciliği için asgari standarttır. Avrupa Topluluğu Organik Tarım Yönetmeliği'ne (EG-Öko-Verordnung) göre malzemelerin en az yüzde 95'i organik tarım ürünü olmalıdır. Ekolojik tarım yapan çiftçiler, sentetik kimyasal gübre ve tarımsal ilaçlar kullanmaz. Hatta gen teknolojisi de ekolojik tarımda yasaktır. Hayvanlar, organik çiftliklerde hayvan refahı ön planda tutularak yetiştirilir ve ekolojik tarım yeni iş alanları sağlar: burada geleneksel tarım yöntemlerine göre daha fazla iş olanakları söz konusudur. 2001 yılından beri Almanya'da ekolojik tarım ürünlerinin üzerinde ayrıca altıgen Organik Etiketi bulunmaktadır. Ekolojik tarım ile ilgili daha fazla bilgi www.oekolandbau.de adresinden, "Tüketici" başlığı altında veya Avrupa Komisyonu'nun Almanca sayfası ec.europa.eu/agriculture/organic/index_de.htm adresinden edinebilirsiniz.

Organik gıdaları, sadece organik marketlerde değil, aynı zamanda normal marketlerde veya indirim mağazalarında ve bazı Türk bakkallarında

da bulabilirsiniz. Artık organik Türk çayı gibi birçok ürünü satın almak mümkün. Birçok ticaret şirketleri de Avrupa Topluluğu Organik Tarım Yönetmeliği şartlarına uygun kendi organik gıda markalarını üretiyor. Bu ürünler, AB Organik Ürün Etiketi ve Alman Organik Ürün Etiketi taşırlar. Durum böyle değil mi? O zaman, detayları sorun! Çünkü, “organik”, “adil” ya da “sürdürülebilir” yazılı etiketi olan ürünlerin içinde de aynısı olmak zorundadır.

Üzerinde “üç” yazan yumurta almayın

Taze yumurta satın alırken, her yumurtanın üzerindeki damgaya dikkat edin. Bu damganın ilk sayısı, yumurtanın hangi tavuk bakım yöntemin-den geldiğini gösteriyor.

0 = Organik tavukçuluk

1 = Serbest dolaşım tavukçuluğu

2 = Zenginleştirilmiş kafeslerde yumurta tavukçuluğu

3 = Kafes tavukçuluğu

Makarna veya unlu mamuller gibi işlenmiş gıdalarda hiçbir etiketleme zorunluluğu yoktur. Bu nedenle, Alman gıda piyasasında yumurtaların yarısı hala kafes sistemli tavuk çiftliklerinden geliyor. Eğer, yumurtanın üzerindeki sayıdan emin olmak istiyorsanız, işlenmiş yumurtalı gıdalardan kaçının veya bu gıdalarda da Organik Ürün Etiketi'ne dikkat edin.

GDO içermez

Organik ürünler satın alırken, bu ürünlerde Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) için %0,9 olarak belirlenen tolerans sınırı geçilmediğinden emin olabilirsiniz. Bu değer, tesadüfi veya teknik olarak kaçınılmaz GDO katkı malzemelerinden kaynaklanmakta ve belirtilmek zorunda değildir. “GDO içermez” etiketini, geleneksel olarak üretilen ürünler de taşıyabilir. Bu işaret, üretimin tüm ön aşamaları için geçerlidir, örneğin buna hayvan yemleri dahil, ve tolerans sınırı uyumu hakkında bilgi vermektedir. Piyasada bu işaretle ürünler buluyor musunuz? O zaman sizden haber bekliyoruz!

Yerel ve mevsimlik ürünlerin kilometresi azdır

Türkiye’de üretilen ürünleri tercih ediyorsanız bile - belki yine de bölgenizde yetişen geleneksel, organik ve yüksek kaliteli gıdalar alabilirsiniz. Bu ürünlerin ulaştırma yolları kısadır ve mevsiminde taze tüketilebilir. Üstelik bu seçiminizle bölgedeki tarımsal üretimi de desteklersiniz. 2014 yılında faaliyete geçen “Bölgesel Pencere” („Regionalfenster“), gıdalardaki malzemelerin nereden gelip nerede işlendiğini gösterir. Bu etiketler hakkında bilgiyi şu adresten edinebilirsiniz:

www.regionalfenster.de/kriterien.html

Ayrıca üretici firmanın ya da mandıranın posta veya ülke koduna dikkat edebilirsiniz.

Adil ürünlerin tadına varın

Yöresel olmayan ürünleri alırken Adil Ticaret ürünlerini tercih edin. Adil Ticaret'ten gelen muz, kahve, çay, çikolata ve şeker gibi ürünler satın alarak gelişmekte olan ülkelerdeki üreticileri desteklersiniz. Daha adil ticari ilişkiler aracılığıyla insanların yaşam ve çalışma koşullarının adım adım iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Adil Ticaret, küçük ölçekli çiftçilik yapan aileleri ve onların kendi kendine yardım girişimlerini teşvik eder. Türkiye'de de birkaç bu tür girişim vardır, örneğin Rapunzel, Davert, Morgendland şirketlerinin projeleri gibi. Böyle projeler hakkında şirketlerin web sitelerinden veya sürdürülebilirlik raporlarından bilgi edinebilirsiniz – hatta bu şirketlere projelerini takdir ettiğinizi yazıp, onları bu konuda daha çok motive edebilirsiniz.

Adil ticaret hakkında detaylı bilgileri bu broşürde bulabilirsiniz:

www.nordsuedforum.de/publikationen/fairer-handel-eine-chance-fuer-uns-alle-%E2%80%A8eine-einfuehrung-in-sechs-sprachen-dezember-2012/

Palmiye yağından vazgeçmek en iyisi

Süpermarketteki yaklaşık her iki üründen biri palmiye yağı içerir. “Bitkisel yağ” veya “sebze yağı” gibi yazılar gıdalarda palmiye yağı olduğunu gösteriyor. Ucuz ve çok yönlü kullanılabilen palmiye yağı, dünya çapında en önemli bitkisel yağdır ve aynı zamanda kozmetik, mum, boya ve cila üretiminde de kullanılır. Fakat hızla artan bu talep, çevreye ve insan sağlığına zarar verir: tropikal ormanlar ve organik topraklar tahrip ediliyor, yerlilerin hakları kısıtlanıyor. Bu durum, biyolojik çeşitliliği ve orangutan gibi hayvanların yaşam alanlarını tehdit ediyor. Dolayısıyla palmiye yağı içermeyen ürünler satın alın veya en azından üreticinin Sürdürülebilir Palmiye Yağı Yuvarlak Masası (RSPO) ilkeleri doğrultusunda üretip üretmediğini öğrenin.

Şişe satın alırken gözünüzü dört açın! Kutu ve depozitosuz ambalajlar yerine cam şişe tercih edin. 25 cent depozitosu olan şişeler, sadece bir seferlik kullanılır.

Depozito şişe ve bez torbanın ömrü uzundur

Yeniden kullanılabilir cam şişe yaklaşık 50, yeniden kullanılabilir PET şişe yaklaşık 25 defa tekrar kullanılır. Böylece, yeniden kullanılabilir şişe piyasada mevcut en çevre dostu içecek ambalajıdır, çünkü yeniden kullanılabilir sistemler sayesinde daha az çöp bertaraf edilmesi gerekiyor. Aynı zamanda içecek ambalajı üretimi için daha az hammadde gerekmektedir. Yeniden kullanılabilir şişeler alarak meyve suyu ve maden suyu üretimi yapan bölgesel, küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklersiniz.

Uzak ülkelerden gelen organik ürünler?

Yurt dışından getirilen organik ürünlere çoğu zaman kötü gözle bakılıyor. Bunun sebebi ise, bu ürünlerin ulaşımı için harcanan enerjidir.

PRATİK YÖNTEM

Okyanus ötesi ülkelerde özellikle sürdürülebilir biçimde üretilen ürünler, masraflı depolamadan vazgeçilip gemi ile ulaştırıldığında daha uygun bir enerji bilançosuna sahip olabilir. Ulaşım biçimini takip etmek zor olduğundan ve Avrupa Birliği'nin dışında gıda hijyeninden emin olmak daha zor olduğundan en iyi seçenek şu üç özelliği barındıran gıdalardır: organik, yerel ve mevsimlik. Bazen bu tür ürünleri bulmak pek kolay olmaz. O zaman en azından bir özelliğin bulunmasına dikkat edin. Meyve ve sebze sezon takvimini bu el kitabının arka kapağında bulabilirsiniz.

Örnek : domates gram/kilo başı karbondioksit

Serada geleneksel tarım	9.300
Serada mevsim dışı organik tarım (yerel)	9.200
İspanya' dan açık arazi domates	600
Geleneksel tarım (sezonluk, yerel)	85
Ekolojik tarım (sezonluk, yerel)	35

Kaynak: Uni Gießen , Ekolojik Tarım

9,3 kg CO₂

Serada yetişen
1 kg domates

Gıdalar – Çöp için fazla değerli

Yiyebileceğimiz hiç bir şey çöpe atılmamalıdır. Yinede Almanya'da yıllık kişi başı yaklaşık 235 € değerinde 82 kg gıda çöpe gidiyor. Son kullanma tarihi çöpe atma tarihi değildir. Bilgi ve önerileri www.zugutfuerdietonne.de sayfasında bulabilirsiniz.

Alışveriş yaparken doğru miktarı tespit etmek ve dayanıklılığı göz önünde bulundurmak lazım. Eğer düzenli olarak benzeri gıda artıklarını, tüketmeden önce kötü olduğunu düşünüp çöpe atıyorsanız, daha küçük ambalajlarda satın alabilirsiniz – bu ilk bakışta daha pahalı olsa bile. Evde artan gıdalar listesi ve alışverişte ise alınacaklar listesi size yardımcı olacaktır. Ayrıca tüketicuyu koruma dernekleri artan gıdaları değerlendirme amaçlı öneri ve tariflerin bulunduğu başvuru kitapçıkları sunuyor.

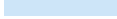
www.ratgeber-verbraucherzentrale.de/kreative-restekueche-1

Yeniden kullanılabilir torbalar da daha iyi bir seçimdir: Almanya'da kişi başına kullanılan yıllık tek kullanımlık plastik torba sayısı 76'dır. Bu bir yandan, maliyetlidir. Öte yandan, büyük miktarlardaki plastik atıklar çevre için tehdit oluşturur. Yakından bakıldığında, modern atık yakma tesislerinde plastik atıkların yakılması da maliyet ve çevre açısından sonuçlar doğurur. Bu yüzden, alışverişlerinizde bez torba kullanın. Türkiye'de yıllardır kullanılan alışveriş fileleri de iyi bir alternatiftir. www.filedunyasi.com

Yeniden kullanılabilir ve şık: sadece günlük alışverişinizde kullandığınız daha modern ve daha çevre dostu torbalarla değil, aynı zamanda kahvenizi içerken daha iyi görünen ve çöp üretmeyen termos şişe kullanarak da fark yaratabilirsiniz.

Etiket değerlendirmesi

Ekolojik	
	Denetlenebilir ekolojik kriterler, hammadde üretiminden imalata, pazarlamadan, kullanıma ve arıtmaya, değer üretimi zincirinde bütün önemli aşamaları kapsıyor. Gıdalarda en azından Avrupa Birliği ekolojik kararnamesi geçerli olmalı.
	Kriterler ekolojik safhaları dikkate alıyor ve bir ürünün üretim sürecindeki, kullanımdaki veya arıtmadaki aşamalarını göz önünde bulunduruyor.
	Bu yönetmelikler için hiç veya çok az ekolojik kriterler mevcut.
	Yönetmelikler ürün grubuna göre farklılık gösteriyor.
Sosyal	
	Uluslararası iş organizasyonu çalışma örgütünün (ILO)* çalışma standartlarının üstünde olan ciddi sosyal kriterler uygulanıyor.
	Yönetmelikler ILO normlarına uyma veya üretim sürecinde çalışma koşulları ile ilgili benzeri sosyal şartları içeriyor.
	Yönetmelikler için hiç veya çok az sosyal kriterler mevcut.
	Bu yönetmelikler ürün grubuna göre farklılık gösteriyor.

* Uluslararası İş Organizasyonu (International Labour Organization - ILO) dört ana prensibi takip ediyor:

Örgütlenme özgürlüğü, ayrımcılık yasağı, çocukların çalıştırılmasını ve zorla çalıştırılmayı ortadan kaldırma. Bu prensipler uluslararası anlaşma ile kararlaştırılmış ve esas çalışma standartları veya kısaca ILO standartları olarak adlandırılmıştır. ILO standartlarına ülkeler tarafından onay verilmektedir. Hukuki uygulamaların düşük olduğu devletlerde bu onay, minimum standartların uygulanmasını temin etmiyor.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Resmi BİO Etiketi ve Avrupa Birliği'nin etiketleri

BİO Etiketi

Alman Bio etiketi ekolojik olarak üretilen ve Avrupa Birliği Ekolojik kararnamesine uygun olan ürünleri işaretler. Bu etiket kısmen ticari marka ve çiftçi birliklerinin damgası gibi başka etiketlerle birlikte kullanılıyor. Organik olarak etiketlenen ürünlerde aranan asgari şartları kapsıyor. www.bio-siegel.de

Avrupa Birliği “Ekolojik Tarım” etiketi

Avrupa Birliği “Ekolojik Tarım” etiketi Avrupa Birliği ekolojik kararnamesine uygun olarak ekilen gıdalara veriliyor. Bu etiketler, “Ekolojik Tarım” veya “Organik Çiftçilik” başlığını taşıyor. www.organic-farming.eu BIO damgaları kısmen yerel bilgiler ile birleştiriliyor. Böylelikle ürünlerde resmi BIO damgası ve ürünün geldiği bölge bilgisi yer alıyor. Bu yöntem, yerel gıda satın almak isteyenlere yardımcı oluyor. www.bio-siegel.de/infos-fuer-verbraucher/regionale-bio-siegel/

Çiftçi Birliklerinin etiketleri

Bioland – Ekolojik tarım gıdaları

Bitki ekimi ve hayvancılık ile ilgili ciddi birlik yürütmeliklerinin yanı sıra hammaddelerin tekrar işlenmesi de düzenlenmiştir. www.bioland.de

Demeter – Ekolojik tarım gıdaları

Bu birlik Rudolf Steiner'den esinlenen biyodinamik ekonomi biçimini destekliyor. Gıdaların üretim ve işleme ciddi yürütmelikler ile düzenlenmiştir. www.demeter.de

Naturland – Ekolojik tarım gıdaları, kültür balıkçılığı

Birlik yürütmelikleri sosyal sorumluluk ilkelerini de kapsıyor. Birlik en başta küçük çiftçi ailelerini destekliyor ve dünya çapında ekolojik tarımı teşvik ediyor. www.naturland.de

Gäa – Ekolojik tarım gıdaları

Sertifikalandırma değişik gruplardan oluşan tasdik heyeti tarafından denetlenir. www.gaea.de

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

Biopark – Ekolojik tarım

700 işletmenin üye olduğu birliğin en önemli prensibi “nicelik yerine nitelik”.
www.biopark.de

Ürün gruplarına göre etiketler

ekolojik

sosyal

EcoVin – Organik Şarap Üretimi

Organik Şarap Üretimi Federal Birliği'nin yürütmeliklerine göre organik şarap üretiminin kuralları arasında doğal toprak verimliliğini korumak ve artırmak, tür çeşitliliğini desteklemek ve rahat yaşam koşulları temelinde sağlam bir iş imkanı sağlamak önemlidir. www.ecovin.de

ekolojik

sosyal

Fairtrade – Adil Ticaret

Bu sertifika üretici ailelerin yararına dünya piyasasının üstünde asgari fiyat uygulanan ürünlere veriliyor. Şartların yerine getirilip getirilmemesi bağımsız kontroller ile denetleniyor. Fairtrade sertifikası sosyal kriterlerin yanı sıra ekolojik kriterleri de dikkate alıyor. İşletmelere organik tarıma yaklaşma fırsatı sağlayan asgari bir standart bulunuyor. Ayrıca daha sıkı ekolojik kriterleri bulunan ileri seviyede bir standart bulunuyor. Sertifikalandırma gıda, tekstil ürünleri ve çiçekler için yapıyor. www.Fairtrade-deutschland.de

ekolojik

sosyal

Marine Stewardship Council (MSC) – Sürdürülebilir Balıkçılık

Dünya MSC çapında balık stoklarını uzun vadeli korumak için, balıkçılık uzmanları ve doğa koruma örgütleri ile birlikte sürdürülebilir balıkçılık için standartlar üretiyor. www.msc.org/de

ekolojik

sosyal

Rainforest Alliance – Yağmur Ormanları Birliği

Ekolojik ve sosyal şartlara göre kakao, kahve, çay, narenciye, yeşillik ve çiçek ekimi. Yağmur Ormanları Birliği'nin amaçları arasında tür çeşitliliğin korunması, geçim masraflarının sürekli güvence altına alınması, ekim metotları ve yönetim uygulamaların değişimi bulunuyor. www.rainforest-alliance.de

Bölgesel organik etiketler

Biokreis – Doğu Bayvera'dan ekolojik tarım gıdaları

Bu çiftçi birliğinin amacı, organik çiftçiler ile ekolojik gıda işleyicileri arasındaki ağı desteklemek ve ekolojik tarım temelinde çiftçiliği muhafaza etmektir.

www.biokreis.de

Ökoqualität garantiert – Bayvera'dan ekolojik tarım gıdaları

Bu birlik için ekolojik üretimde yüksek kriterlerin yanı sıra ürünün Bayvera kökenli olması da önemli bir etken.

www.oeko-qualitaet.bayern.de

Bölgesel etiketler

Belli bir bölgede üretilen gıdalar

Bölgesel etiketler belli bir bölgenin gıdalarını seçmede yardımcı oluyor. Kendi bölgenizde üretilen yerel gıda etiketleri hakkında bilgi sahibi olunuz.

Regionalfenster

Regionalfenster 2014 yılının başından beri yerel ürünleri sertifikalandıran bir Alman etiketidir. Ürünlerin üzerinde ürünün denetlenmiş bölge bilgileri yer alıyor. Ayrıca ürünün beyan edilen içeriği toplam ağırlığın yarısından çoğunu oluşturması ve tamamen ifade edilen bölgeden gelmesi gerekiyor. Ayrıca bölge etiketi işlemin olduğu yeri ve kontrol mercisini açıklar.

www.regionalfenster.de

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

Kısa mesafeler – arabasız!

Sürdürülebilir tüketim konusunda sadece ne satın aldığımız değil, aynı zamanda alışverişe nasıl gittiğimiz de önemlidir. Araç trafiği, Almanya'daki toplam karbondioksit emisyonlarının %15'sine sebep oluyor. Buna ince toz, azot oksitler, yer seviyesindeki ozon, gürültü, yol ve otopark için arazi kullanımı, trafik kazaları ve ölümleri de eklenir. Otomobili esas olarak boş zamanlarımızda ve alışveriş için, sadece %35 oranında iş amaçlı kullanıyoruz. Araba ile gittiğimiz mesafelerin yaklaşık üçte biri on kilometreden kısa, hatta %23'ü iki kilometreden daha kısadır – üstelik şehirde üç kilometreden daha kısa mesafelerde bisiklet en hızlı ulaşım aracı olduğu halde.

Kiralık mı yoksa şahsi araba mı daha uygun?

Araba kiralamak daha pahalı sanılıyor ancak öyle değil.

PRATİK YÖNTEM

Senede 10 bin kilometre'ye kadar yol kat ediyorsanız ve her gün arabaya ihtiyacınız yoksa, araba kiralamanız şahsi araba kullanmanızdan daha hesaplı olacaktır.

Hangi mesafeler için kendi arabamıza gerçekten ihtiyacımız olduğunu düşündüğümüzde, birçok çevre dostu alternatifin olduğu görülüyor:

- toplu taşıma (ÖPNV), uzak mesafe ve bölgesel ulaşım
- araba paylaşımı (carsharing), araba kiralama, eko taksi seyahati
- birlikte seyahat etmek (Mitfahrzentralen),
- bisiklet sürmek veya
- yürümek.

Araba sahibi olmayan herkes, her mesafe için ekonomik ve ekolojik açıdan, ve zaman tasarrufu açısından en iyi ulaşım aracını seçebilir. Bu, özgürlük açısından gerçek bir kazançtır! Uzun mesafe yolculuk planlarken, Atık Yönetimi ve Çevre Teknolojisi Enstitüsü'nün (ifeu), Yol Tarifleri (Routenplaner) yardımcı olur: www.ecopassenger.org

Orada, aynı mesafe için araba, uçak veya tren ile yolculuk esnasında oluşan enerji tüketimi, karbondioksit emisyonları, ince toz emisyonları ve havayı kirleten diğer zararlı maddelerin emisyonları hesaplanabilir –

kapıdan kapıya gereken zamanın gerçekçi karşılaştırılması ile! [Ayrıca S. 70'e bkz: Özel otomobil – iklimi düşünerek kullanın]

Toplu taşıma ile rahatınıza bakın

İşe giderken veya şehir içinde, toplu taşıma hizmetlerinden (ÖPNV) yararlanın. Birçok şehir ve şehirleşmenin yoğun olduğu bölgelerdeki iyi bağlantılar ve sık toplu ulaşım seferleri, toplu taşıma sisteminin çekici olmasını sağlıyor. Toplu taşıma araçlarına direkt bağlantı olmadığı durumlarda, şehir merkezine araba ile yalnız gitmek yerine, park et devam et sistemi (Park & Ride-Systeme), komşularla yolculuk yapma (Fahrgemeinschaften) ve birlikte seyahat etme yöntemi (Mitfahrrzentralen) kullanılabilir.

Arabanızı başka sürücülerle paylaşın

Otomobil sahipleri, araçlarını günde ortalama bir saat kullanıyor, geri kalan 23 saat boyunca araba kullanılmadan duruyor. Arabaya sadece bazen ihtiyacı olanlar için, araba paylaşımı (carsharing) iyi bir alternatiftir. Carsharing pazarı gittikçe büyüyor. İkamet ettiğiniz yerde, hangi imkanların bulunduğunu araştırın. www.nachhaltiger-warenkorb.de adresinden carsharing ile ilgili bilgi edinebilirsiniz. Arabaya ara sıra ihtiyacınız oluyorsa, araba kiralayabilir ya da taksi çağırabilirsiniz.

Bisikletle daha hızlı ulaşın

Özellikle şehirlerde bisiklet, araba veya toplu taşıma araçlarına en hızlı alternatif, aynı zamanda fiziksel bir aktivite. Hava koşullarına uygun kıyafetten, bisiklet römorkuna kadar bütün bisiklet donanımının mevcut olması, her mevsim ve birçok durum için bisikletle ulaşımı mümkün kılar. Bisiklet satın alırken, uzun ömürlü ve tamir edilebilir olmasına dikkat edin. Yüksek dayanıklılık ve trafik güvenliği genellikle mali yükü dengeler. Dar bütçe durumunda: garantili ikinci el bisiklet satın alabilirsiniz. Ayrıca birçok kentte bisiklet kiralama imkanları var.

Kısa mesafelerde ayaklar işbaşında

Süpermarkete veya pastaneye yürüyerek gidin. Bu, insanın doğal hareket etme şeklidir. Temiz havada yarım saat yürümek, sağlığınıza iyi gelecektir. Yaya gidenler, çevresini daha yoğun algılar ve bilgisayardan yorgun düşmüş gözler uzak ufuklara dalar.

Doğru bisiklet seçin

Genel olarak şehir içinde kullanmak için, kırsal kesimde, ovada ve hafif inişli çıkışlı arazilerde bisiklet turları için uygun olan bakım gerektirmeyen, güvenli ve aynı zamanda tasarruflu olan bisikletler için EcoTopTen bilgi portalından ürün listesine ulaşabilirsiniz. www.ecotopten.de

Tekstil ürünleri – adil ticaret giysileri şıktır

Giysiler, kişiliğimizin bir parçasını gösterir. Yeni bir elbise satın almadan önce, dikkatlice veya bilinçsiz olarak, kendi tarzımıza uygun olup olmadığını inceler, yeni moda akımına katılmak isteyip istemediğimize karar veririz. Sade veya süslü, renkli veya gri giyinmemiz fark etmeksizin; kıyafet, satın alma kararlarımızda özel bir rol oynar.

Giysilerimizin yapıldığı malzemelerin çevremizi ve sağlığımızı nasıl etkilediği, tekstillerin nereden geldiği ve kimin onları hangi sosyal koşullar altında diktiği, ilk bakışta anlaşılmıyor.

Giysi satın alırken şunlara dikkat edin:

- organik pamuk, organik kenevir, organik keten ve geri dönüşümlü lifler (elyaflar) gibi organik hammaddeler,
- adil ticaret,
- iyi işçilik ve dayanıklı tasarım,
- ikinci el fırsatları, örneğin bit pazarlarında veya ikinci el mağazalarında ya da tanıdıklarınızla takas edin.

Organik pamuk hem cildiniz hem çevre mükemmel

Pamuk, dünya çapında tekstil üretimi için en çok tercih edilen doğal elyaftır. Tüm giysilerin yarısı pamuktan yapılır. Ancak, pamuk ekimi insan sağlığına ve çevreye zararlı olabilir. Çünkü büyük miktarlarda böcek zehiri ve gübre kullanılıyor. En fazla pestisit pamuk tarlalarında kullanılıyor. Kimyasalların kullanımı, gıda tarımına kıyasla yaklaşık sekiz kat daha fazla. Başka bir sorun ise, pamuk tarlalarındaki büyük miktarda su tüketimidir. İster sertifikalı organik tarımdan ister geleneksel tarım yöntemiyle olsun, bir tişörtün pamuğu için binlerce litre su

gerekiyor. Sonuç olarak, yetiştirme alanlarında nehir ve göller kuruyor, üretim atıkları ve özellikle boya atıkları suları kirletiyor.

Tekstil endüstrisi için organik hammaddeler, gübre ve zararlı ilaç kullanılmadan yetiştirilmektedir. Organik tarım yoluyla toprağa zehirli madde ulaşmıyor; çevredeki sular ve tarlalarda çalışan işçilerin sağlığı korunuyor. Ancak, tarım metodu kullanılan boyalar hakkında hiçbir bilgi vermiyor. Bu nedenle, boya kalıntılarını temizlemek için yeni aldığınız giysileri giymeden önce bir veya iki defa yıkayın.

Giydiğimiz güzel kotun acı yüzü

Temelde koyu renkli kumaşlar, üretim sürecinde daha maliyetlidir, daha fazla boyama işlemine ve böylece daha fazla kaynağa ihtiyaç vardır. Ve yeni bir kot satın alırken ne kadar daha “eski” görünüyorsa, o kadar daha fazla kaynak harcanmıştır. Türkiye’de yepyeni kotlar, imalat sürecinde kumlama işlemi ile ağartılarak daha “güzel” ve daha “yumuşak” yapılıyor. Fakat kot üretiminde çalışan bu işçilerin durumunu hiçbir müşteri düşünmüyor. Örneğin, Türkiye’de on binlerce genç erkek işçi, kumlama yüzünden silikozis hastalığına yakalanıp ölmüştür.

Belgesel film: www.youtube.com/watch?v=l28rDGYxW4Y

Adil ticaret giysileriyle hem şık olun hem iyilik yapın

Almanya’da satılan tekstil ürünlerinin çoğu Çin, Pakistan, Bangladeş, Endonezya, Vietnam ve Orta Amerika ülkeleri gibi düşük ücretli ülkelerde üretilmektedir. Bu ülkelerde, yeterli ücret ödenmesi, yeterli iş güvenliği önlemlerinin alınması ve çocukları çalıştırma yasağı her zaman garanti edilemiyor. Adil şartlarda üretilen giyim ve Avrupa’da imalat konusunda, asgari sosyal standartlar garanti altına alınmıştır.

Zehirsiz olanı seçin

İster doğal, ister sentetik liflerden yapılmış olsun, bir giysinin işçiliği çevre ve insan sağlığı açısından zararlı sonuçlar doğurabilir. Günümüzde gittikçe daha fazla giysi talep ediliyor. Özellikle spor ve eğlence alanında işlevsel tekstil eğilimi, ek bir donanımı gerekli kılıyor. Genel olarak, tekstil endüstrisinde 10 binden fazla kimyasal ve boya kullanılıyor. İşçilik sürecinde kullanılan kimyasal maddeler, kaçınılmaz olarak cildimize doğrudan temas ediyor. Zehirli maddeler açısından kontrol edilen tekstil ürünlerinde zararlı maddeler bulunmaz.

Adil üretilen giysiler – şık ve modern

Çevre dostu ve adil olarak üretilen, organik pamuktan oluşan elbise, pantolon, etek veya ceketler podyumlarda yerini alıyor. Bazı markalar çevre dostu ve sosyal normlara uygun üretim yapıyor, ancak bazen yaygın ürün sertifikalarına başvurmuyor. Bilgi edinip, araştırın.

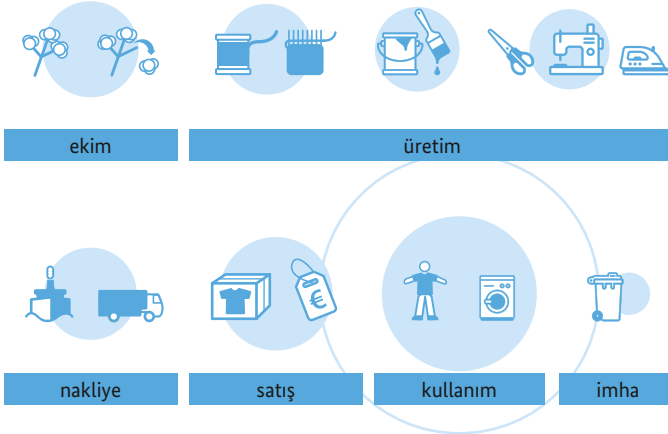

Ürün hikayesi:

Bir tişörtün imal edilmesinde ekolojik ve sosyal etkiler

Bir tişört pamuk arazilerinden elbise dolabına ulaşana kadar epey bir yol kat ediyor. Ekolojik ve sosyal etkiler, tişörtün oluşum serüveninin aşamaları esnasında fark gösteriyor. Şöyle ki, elyaf elde etmede, iplikhanede ve tekstil işleme anında kullanılan su, tişörtün kullanımında yıkama için kullanılan sudan çok daha fazla. Pamuk arazileri, iplikhane, fabrika, ticarethane, tüketici ve örneğin giysi toplama kutularında toplama sırasında oluşan uzun nakliye yolları sebebiyle ortaya çıkan karbondioksit emisyonu da aynı şekilde çevre kirliliğine yol açıyor. Bir tişörtün oluşum serüveninde sağlıksız ve haksız iş koşulları veya çocuk işçiliği gibi önemli sosyal konular da rol oynayabilir. Bir işletmenin tedarik zinciri esnasında sosyal ve ekolojik sorumluluk alıp almadığını anlamak oldukça zor. Yeşil uygulamalar, kurumsal sosyal sorumluluk testleri ve üreticilerin sürdürülebilirlik raporları bu konuda yol gösterici olabilir.

Asya'da üretilen pamuklu, beyaz uzun kollu bir tişört için örnek bir karbondioksit ayak izi

Her yıkamadan sonra çamaşırlar kurutucuya konulup sonrasında ütülenirse, karbondioksit ayak izi kullanım aşamasında üçe katlanır.

Kaynak: Systain (2009)

Toplam 10,75 kg
karbondioksit emisyonu

Az, ama öz olsun

İşlenmiş malzemenin kalitesinin yanı sıra şu da önemlidir:

Mümkün olduğunca sık ve uzun bir süre boyunca giymeniz için çok beğendiğiniz, iyi işçiliğe sahip giysiler satın alın. Giysilerin uzun ömürlü olması, ekolojik bilançoyu iyileştirir ve sınırları korur.

İkinci el çevreyi ve cüzdanı korur

Artık bedeninize olmayan ya da beğenmediğiniz giysileri bit pazarlarında, internet üzerinden ya da ikinci el mağazasında satabilirsiniz. Belki buralardan kendiniz için de iyi bir şeyler bulabilirsiniz.

Birçok yerde cami, kilise, “Caritas” giysi bağışlama yerleri bulunuyor. Düşük gelirli insanlara düşük fiyatta veya ücretsiz kullanılmış giysi vermek için belediye inisiyatifleri var. Böylece diğer insanlara doğrudan yardımcı olabilirsiniz.

Adil Değerlendirme

Almanya’da yılda 750.000 tonun üzerinde kullanılmış giysi toplanıyor. Çoğu zaman, kim ve ne için toplandığı belli olmuyor. Çatı kuruluşu FairWertung, kullanılmış tekstillerin adil toplanması ve değerlendirilmesi için standartlar geliştirmiştir. Toplama etiketleri ve konteynerler, “FairWertung” işaretine sahiptir. www.fairwertung.de

Kürklere Hayır

Dünya çapında kürk ticaretinin cirosu hala yükseliyor. Derilerin yaklaşık yüzde 80’i, hayvan refahı ön planda olmayan endüstriyel kürk çiftliklerinden geliyor. Kürk süslemesi olan hiçbir giysi veya aksesuar satın almayın, yanlışlıkla aldıysanız geri verin.

Afrika’da üretilen pamuk

Bu damga Afrika’da ekilen ve belirli ekolojik ve sosyal kriterlere uygun olarak üretilen pamuğa işaret ediyor. Sertifikayı veren “Aid by Trade Foundation” pamuk çiftçilerini bir seri sürdürülebilirlik kriterlerine göre sertifikalandırıyor. Kriterler: tarımsal eğitim ve öğretim, alt-yapı projeleri, kadınları destekleme programları ve ILO’nun kriterleri. www.cottonmade-inafrica.org

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

IVN Doğal Tekstil ve doğal deri

Mavi renkli etiket Naturtextil IVN, doğal liflerden üretilen tekstilleri sertifikalandırıyor. Bu doğal lifler, Doğal Tekstil İşletmeleri Uluslararası Birliği'nin yüksek standartlarına uygun olarak çevre dostu ve sosyal normlara uygun olarak üretilmiştir. Ekolojik ve sosyal kriterler ürün zincirinin tümünü kapsıyor. Ayrıca Naturleder IVN (doğal deri) sertifikası bulunuyor.

www.naturtextil.com

ekolojik

sosyal

Global Organic Textile Standard (GOTS) – Global Organik Tekstil Standartı

GOTS, ekolojik ve sosyal normlara uygun tekstil üretimini etiketleyen uluslararası bir sertifikadır. Bütün üretim aşamasında ciddi ekolojik ve sosyal yürütmeliklere uyan tekstil ürünlerine etiket veriyor. www.global-standard.org

ekolojik

sosyal

Textiles Vertrauen (Öko Tex Standard 100) – Güvenilir Tekstil

Öko Tex Standard 100, nihai ürünü zararlı maddelere karşı denetliyor. Zararlı maddeler belirli limiti geçmiyor ve tekstiller çevre dostu ve sosyal normlara uygun iş yerlerinde üretiliyor ise, Öko Tex sertifikası veriliyor.

www.oeko-tex.com

ekolojik

sosyal

Ecolabel – Avrupa Birliği Eko Etiketi

Doğal ve suni liflerden oluşan tekstil ürünlerini ve bildiğimiz ayakkabılara kıyasla daha az çevre kirliliğine yol açan ayakkabıları sertifikalandırıyor. Avrupa Birliği Eko Etiketi ile ilgili daha fazla bilgiye 66. sayfada “Tadilat – zararlı maddelerden kaçın” bölümünden ulaşabilirsiniz. www.eu-ecolabel.de

ekolojik

sosyal

Fairtrade – Adil Ticaret

Fairtrade ,pamuklu tekstil ürünlerini sertifikalandırıyor. Bunun için ise üreticinin pamuğu için adil ve sabit bir ücret alması gerekiyor. Bu sertifika Fairtrade ürün yelpazesini kot, elbise, etek, havlu, pamuk ped ve çorap gibi ürünler ile genişletiyor. “Certified Cotton” ibaresi eklenmedi ise Fairtrade etiketi ürünün işlem aşamasını değil pamuğun ekip biçme aşamasını kapsar. Fairtrade etiketi 22. sayfada “Gıda ürünleri – sağlıklı ve lezzetli” bölümünde detaylı açıklanıyor.

www.fairtrade-deutschland.de

Fair Wear Foundation – Adil Giyim Vakfı

Adil Giyim Vakfı, Asya, Afrika ve Avrupa’da 15 tekstil üretim ülkesi için sosyal normlar belirliyor. Odak noktası ise hammaddelerin kazanımı değil, işleme aşamasıdır. www.fairwear.org

ekolojik

sosyal

Der Blaue Engel – Mavi Melek

Blauer Engel etiketi, özellikle doğa dostu olan ve üretiminde ILO normlarına uyan ayakkabı ve tekstil ürünlerini sertifikalandırıyor. Blauer Engel hakkında daha detaylı bilgi 46. sayfada “Faydalı ev eşyaları” bölümünde sunuluyor.

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

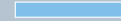
Açıklama

.....

geniş kriterler

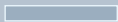
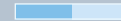
.....

.....

temel kriterler

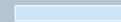
.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Ev işi için kolay öneriler

Her kıyafetin bir defa giyildikten sonra yıkanması gerekmiyor. Çoğu zaman havalandırma ve fırçalama yeterli olur.

Bakterilerin aktarılmaması için mutfak ve banyodaki değişik alanlar için ayrı temizlik bezleri kullanın.

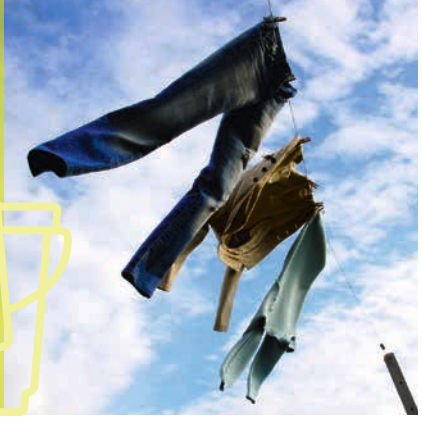
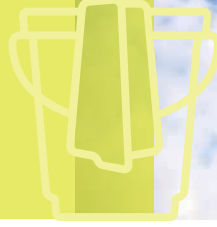
Temel temizlik malzemesi olarak bulaşık deterjanı, çok amaçlı temizleyici ve ovalama sütü gerekiyor. Kirlilik derecesine göre başka temizlik ve bakım malzemeleri gerekebilir. Ev temizliği için dezenfektanlara ihtiyaç yoktur.

Kireçlenmenin önüne basit bir bez ile geçebilirsiniz. Duş aldıktan sonra kabin ve fayansları kurularsınız, küf gidericiye ihtiyacınız kalmaz.

Mutfak bezlerini kurumaları için asın ve ara sıra değiştirmeyi unutmayın.

Temizlik, çamaşır ve bulaşık yıkama ile ilgili diğer önerileri, www.forum-waschen.de sayfasında bulabilirsiniz.

Yıkama ve temizlik – doğa dostu daha parlak

Almanya'da yılda yaklaşık 640.000 ton deterjan kullanılıyor. Bu, kişi başına yıllık neredeyse 8 kg ediyor. Yıkama, durulama ve temizlik maddelerini tasarruflu, ev aletlerini ise uygun kullanmak, enerji, kimyasal ve su tasarrufu sağlıyor, çevreyi ve cüzdanınızı koruyor. Yıkama ve temizlik alışkanlıklarınızı, bazı açılardan yeniden düşünüp değiştirmeye değer:

- çamaşır ve bulaşık makinesi için program ve sıcaklık seçimi,
- çamaşır ve bulaşık yıkama deterjanlarının, ve temizlik malzemelerinin seçimi ve doğru ölçüsü,
- ev işlerinde basit ipuçları uygulaması.

Ev işlerine az enerji harcarın

Mümkün olan en düşük yıkama sıcaklığını seçin. Su sıcaklığının düzenli olarak bir seviye azaltılması, örneğin 60 dereceden 40 dereceye azaltılması, para tasarrufu sağlar ve iki kişilik hanenin sebep olduğu yıllık karbondioksit miktarını yaklaşık 33 kg azaltır. Maksimum 60 derece su sıcaklığı yeterlidir. Ön yıkama, genellikle gerekli değildir. Hijyenik temizlik, örneğin bebek çamaşırlarında, 60 derecede elde edilebilir. Aşırı bakteri oluşumunu önlemek için, çamaşır makinesini ayda en az bir kez 60 derecenin üstünde çalıştırmak tavsiye edilir. Makinenizin tasarruf programlarını sürekli kullanarak daha fazla enerji tasarrufu elde yapabilirsiniz. Makineniz ancak tam dolu olduğunda çalıştırın.

İstisna: Narin çamaşırları veya yün ve ipek gibi hassas kumaşları yıkarken, makineye yüklediğiniz çamaşır miktarı, yükleme kapasitesinden daha az olmalı. Mümkünse, çamaşırlarınızı açık havada veya ısıtılmayan bir odada kurutun. Kurutma makinesi için tavsiye: çamaşırı önce sıkma programında sıkın (dakikada en az 1400 devir). Bu, kurutma esnasında enerji tüketimini azaltacaktır.

Organik çamaşır deterjanları daha mı iyi?

Organik dükkan ve süpermarketlerde organik çamaşır deterjanı satılıyor. Bu ürünler başka deterjanlardan daha mı çevre dostu?

PRATİK YÖNTEM

Hem organik deterjan hem de modern katı deterjanlar iyi bir seçim. Deterjanların çevre dostu sayılmalarında en önemli etken ilk başta dozaj ve deterjan kullanımında ve çamaşır yıkamada gösterdiğiniz özen. Sabun cevizinden uzak durun, çünkü talep yükseldiğinden, gelecekte olarak çamaşır deterjanı olarak kullanılan yoksul ülkelerde kıtlık oluşuyor.

Yıkama ve temizlikte sürdürülebilirlik

Bu programa dahil olan işletmeler, belirlenen kriterler doğrultusunda sürdürülebilir ticaret ile yükümlüdürler. Sürdürülebilirlik kriterleri bütün ürünün yaşam devresini dikkate alıyor ve örneğin karbondioksit emisyonunu azaltmayı, üretimde enerji ve su tüketimini azaltmayı, ambalaj malzemelerini en iyi şekilde sakmayı, çalışanların ve tüketicilerin sağlığını ve çevreyi korumayı kapsıyor. Üye olan şirketler ürünlerini bu mavi etiket ile damgalayabilir. Yeşil bir kurdele taşıyan ürünler, kendi ürün kategorilerine göre spesifik ve genişletilmiş bir sürdürülebilirlik profiline uyuyor.

de.cleanright.eu

Bulaşık makinesini mümkünse tam dolu olduğunda çalıştırın. Yıkama programını ve su sıcaklığını kap kacak türüne ve kirlilik derecesine göre seçin. Bulaşıkları elde ön yıkama yapmadan, sadece yemek artıklarını sıyırarak makineye yerleştirin. Bulaşıkları elde yıkamanız durumunda, su akıtarak değil, yarısına kadar dolu leğenin içinde sıcak suyla yıkayın. Aşırı köpükten kaçının ve bulaşık bezinizi en geç bir hafta sonra değiştirin.

Deterjan ve temizlik ürünleri doğru ölçü ister

Modüler sistemler, bütün bileşenleri halihazırda içeren deterjanlara mantıklı bir alternatiftir, çünkü ayrı bileşenleri (temel deterjan, çamaşır suyu ve yumuşatıcı) ihtiyacınıza göre kombine edebilir ve uygun dozda kullanabilirsiniz. Modüler sistemler ve süper kompakt deterjanlar en iyi ekolojik bilançoya sahiptir. Sıvı deterjanlar ise, daha az çevre dostudur.

Büyük deterjan paketlerinin (Kompaktwaschmittel) yerine, mümkünse yedek ekonomik pakette (Nachfüllpack) süper kompakt denilen deterjanları kullanın. Bunlar pek çok avantaj sunar: ekonomik dozajı, daha az atık su yükü, küçük hacimli, taşınması kolay ve daha az ambalaj malzemesi. Her iki tür çamaşır tozu aynı yıkama performansı sunar. Ancak, farklı derişiklerde oldukları için, farklı dozlarda kullanılmaları gerekiyor. Deterjanın doğru ölçüde kullanılması önemlidir ve kir derecesi ile suyun sertliğine bağlıdır. Daha fazla deterjanla, daha iyi yıkama sonuçları elde edilmez, fakat daha yüksek maliyet ve çevre kirliliği oluşur. Paket üzerindeki dozaj bilgilerine dikkat edin ve bunların değişmesi halinde yeni deterjan ölçüğü edinin. Bunu, marketlerde (Drogeriemarkt) ve deterjan üreticilerinde bulabilirsiniz.

Özellikle klor ihtiva eden temizlik malzemeleri sağlığa zararlıdır, solunum yapılmamalı, çamaşır ya da bulaşık için kullanılmamalıdır. Bu ürünler, kanserojen ve yakıcı oldukları için özellikle çocuklar için çok tehlikelidir. Bunun yerine örneğin kirece karşı sirke, yanmış tavalara için karbonat kullanabilirsiniz.

www.yesilcember.com/wp-content/uploads/2012/09/Ekolojik_Temizlik_Ekologisch_Putzen.pdf

www.zehirsizev.com

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Çamaşır yıkama ve temizlik alanlarında önemli sertifika ve ürün etiketleri. Çamaşır ve bulaşık yıkamada ve temizlikte en başta deterjanın dozu önemli. Aşağıdaki sertifika ve ürün etiketlerinden daha geniş bilgi alabilirsiniz.

Temizlik, çamaşır ve bulaşık deterjanı	
	Ecolabel – Avrupa Birliği Eko Etiketi Almanya’da satın alınabilen ve aşırı çevre kirliliğine yol açmayan çok amaçlı temizleyiciler, bulaşık deterjanları, bulaşık makinası ilaçları sabun ve çamaşır makinası deterjanları Avrupa Birliği Eko Etiketi ile damgalandırılıyor. Avrupa Birliği Eko Etiketi hakkında 66. sayfada “Tadilat – zararlı maddelerden kaçınım” bölümünde detaylı bilgi alabilirsiniz.
Kuru temizleme hizmetleri	
	Der Blaue Engel – Mavi Melek Blauer Engel etiketi özellikle çevreyi kirliletmeyen kuru temizleme hizmetlerini sertifikalandırıyor. Blauer Engel hakkında daha geniş bilgi 46. sayfada “Faydalı ev eşyaları” bölümünde sunuluyor.

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

ekolojik

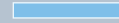

.....

geniş kriterler

.....

sosyal

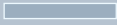
Açıklama

.....

temel kriterler

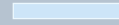
.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Kozmetik ve bakım ürünleri – azı karar çoğu zarar

Kozmetik ve kişisel bakım ürünleri pazarı çift haneli rakamlarla büyüyor. Kremler, losyonlar, peelingler, parfümler, cilt ve saç bakım maskele-ri, bize daha çekici ve genç bir görünüm, daha sağlıklı, pürüzsüz bir cilt için yardımcı olmayı amaçlıyor.

Kozmetik ürünlerini, bakım ve koruma fonksiyonuna göre seçin ve doğru ölçülerde kullanın

Kozmetik ürünleri, cilt tipine göre seçilip doğru ölçülerde kullanılmalıdır. Önce test ederek ve tanıtım ürünlerini deneyerek yanlış ürün satın almayı önleyebilirsiniz.

Güvenli bir şekilde güneşlenmek

Cildiniz için doğru olan koruma faktörünü seçin, ten renginiz ne kadar açık ise, koruma faktörü o denli yüksek olmalıdır. Sezon başında koruma faktörü olarak en az 15 seçmelisiniz.

www.tag-des-son-nenschutztes.de

Bazı kozmetik ürünleri, ciltte tahrişe neden olabilir, bazı maddeler kötüdür ya da biyolojik olarak çözünür değildir. Kullandığınız kozmetik miktarını yeniden düşünün. Azı karar, çoğu zarar olduğunu hatırlayın. Cildinizde kaşıntı ve pul pul dökülme oluyorsa, bu, cildinizin koruyucu asit örtüsünün zarar gördüğüne dair bir göstergedir. Bu durumda profesyonel danışmanlık almalısınız.

Güneş kremi gibi, koruyucu fonksiyonu olan ürünlerin tasarruflu kullanımı tavsiye edilmez. Güneş kremi zamanında, yeterli ve eşit miktarda ultraviyole ışınlarından giysilerle korunmayan yerlere sürün. Yine de, güneşten korunmanın en iyi yolu gölgede kalmaktır. Öğle güneşinden genel olarak kaçınmalısınız.

Ayrıca paket büyüklüğüne dikkat edin. Son kullanım tarihi bitmeden önce kullanabileceğinizden emin olduğunuz ürünleri satın alın. Kötü koku, renk veya kıvamda değişiklik, ürünün bozulmuş olduğuna işaret edebilir. Paket büyüklüğü, kişisel bakım ürünlerinin kullanımı sırasında

oluşan çöp miktarı için belirleyicidir. Birçok küçük ambalaj, bir büyük ambalaja kıyasla daha fazla atık oluşturur. Yedek paketler, ekonomik açıdan uygun bir seçimdir.

İçindekiler

Günümüzde kozmetik ürünlerinin üretiminde yaklaşık 8 bin doğal ve sentetik madde kullanılıyor. Bu maddelerin bazıları alerjiye neden olabilir. Alerji yatkınlığı cilt tipine bağlıdır. Özellikle hassas cilde sahip olanlar, yeni kozmetik ürünlerini geniş bir alana ilk kez uygulamadan önce cildin küçük bir alanında denemelidir.

Kozmetik ürünleri hakkında faydalı bilgileri www.haut.de web sayfasında bulabilirsiniz.

Stiftung Warentest ve Öko-Test

Kozmetik ve kişisel bakım ürünleri satın alırken Stiftung Warentest ve Öko-Test'in test sonuçları rehberlik sağlamaktadır. Stiftung Warentest, ürünlerin etkilerini, çevresel uyumluluğu ve alerji potansiyeli açısından değerlendirir. Bir ürünün hangi açıdan test edildiğine dikkat edin. Bir test sonucu, her zaman bütün ürün için geçerli değildir.

www.test.de www.oekotest.de

ToxFox – Kozmetik Kontrolü

ToxFox App, kozmetik ürünlerin içeriğini kontrol edip, zararlı maddeler olup olmadığını gösterir. Bunun için aletinize ürünü taramanız yeterli.

www.bund.net/toxfax

Hangi kozmetik ürünlerinden kaçınılmalıdır?

PRATİK YÖNTEM

Burnunuza güvenin. Eğer ürünün hoş olmayan bir kokusu var ise, satın almayın ya da daha fazla kullanmayın.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

BDIH – Organik ve ekolojik kozmetik

Alman Sanayiciler ve Ticari İşletmeler Federal Birliği (BDIH)'nin sertifikası, BDIH'ya üye olan işletmelerin organik kozmetik ürünlerine veriliyor. Sertifikalı ürünlerde sentetik renklendirici, parfüm ve doğal olmayan koruyucu madde bulunmuyor. Bitkisel hammaddeler ise mümkün olduğunca denetlenmiş organik tarımdan elde edilmiş olmalıdır. BDIH standardı kozmetik hammaddelerinin nasıl kazanılması ve işleme konulması gerektiğini açıklar.

www.kontrollierte-naturkosmetik.de

ekolojik

sosyal

NaTrue – Doğal Kozmetik

NaTrue doğal kozmetik ürünleri için bir sertifika standartıdır. Sertifikalandırma 3 aşamada gerçekleştirilir ve birden üçe kadar yıldız ile etiketlenir:

1 Yıldız - doğal kozmetik

2 Yıldız - içerisinde organik pay bulunan doğal kozmetik

3 Yıldız - organik kozmetik

“Doğal kozmetik” aşaması uygun içeriklerin belirlendiği diğer iki aşamanın temelini oluşturuyor. Doğal, doğala yakın veya özdeş hammaddeler kabul ediliyor. Bunların doğal kozmetikte en az %70, organik kozmetikte ise en az %95 organik olmaları gerekiyor. www.natrue.org/de

ekolojik

sosyal

Fairtrade – Adil Ticaret

Fairtrade, içindekilerin bütün hammaddelerinin Fairtrade sertifikalı olduğu kozmetik ürünlerini sertifikalandırıyor. Kozmetiklerde bulunan yüksek su içeriğinden dolayı ciltte kalan krem, dudak boyası gibi ürünlerin içeriği en az %5 Fairtrade sertifikalı olmalı. Sabun, şampuan gibi yıkanabilen ürünler için ise bu oran %2. Şeffaflık açısından ürün ambalajının arka yüzünde hangi içeriğin Fairtrade sertifikalı olduğu ve yüzdesi yer almalı. Sayfa 22’de Fairtrade hakkında detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz.

www.Fairtrade-deutschland.de

Açıklama

ekolojik

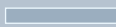
sosyal

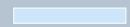
geniş kriterler

temel kriterler

minimum kriterler/olmayan kriterler

ürün grubuna göre değişen kriterler

Oyuncak – adil olursa mutlu eder!

Kendi çocuklarımıza, yeğenlerimize veya torunlarımıza oyuncak satın alırken, aklımıza çocukların ışıldayan gözleri ve kahkahaları geliyor. Çocukların sevincinin, mümkün olduğunca büyük ve kalıcı olması için, aldığınız oyuncak

- zehirli maddeler içermemeli,
- adil çalışma koşulları altında üretilmiş olmalı,
- çocuğun gelişimi için faydalı ve
- dayanıklı olmalı.

Dikkat! Zehirli oyuncak bebek ve araba almayın!

Yumuşatıcı madde veya ağır metaller ihtiva eden oyuncak bebek ve arabalar, ebeveynler için resmen bir kabustur. İşte size zehirli oyuncakları çocuk odalarından uzak tutabilmeniz için birkaç ipucu.

Oyuncakların test edilmesi

Stiftung Warentest ve Öko-Test'in oyuncak test sonuçlarına göre, "Barbie" bebekten "Bobbycar" ve oyuncak hamuruna kadar, pelüş oyuncaqlardan boya kalemlerine kadar, pek çok oyuncakta sağlık açısından sakıncalı maddeler bulunmaktadır. Stiftung Warentest, kendi araştırmalarında oyuncak üreticilerinin sorumluluğunu da ele alıyor.

www.test.de www.oekotest.de

Fair Play- üreticiler için de geçerli

Almanya'da satılan oyuncakların büyük bir bölümü, gelişmekte olan ülkelerde üretiliyor. 2006 yılında, burada satılan oyuncakların %70'i Almanya dışında üretilmiştir, bunların üçte ikisi Çin veya Hong Kong'da. Çoğu yerde adil çalışma koşullarına ve çevreyi koruma konularına yeterince dikkat edilmiyor. Çalışma ve sosyal standartların asgari şartları,

Oyuncak alırken faydalı öneriler

Kaliteye önem verin. Ucuz oyuncaklarda zehirli içeriklerin olması daha muhtemel.

Oyuncak üretiminde kullanılan materyal, boya, cila ve yapıştırıcıların zararlı madde içermemesi gerekiyor.

Özellikle küçük çocuklar için üretilen oyuncakların ter, ısırma ve tükürüğe karşı dayanıklı olmaları gerekiyor.

Plastik oyuncak satın aldığınızda fatalat (phthalat) ve pvc içermediğinden emin olun.

Burnunuza güvenin. Kötü veya parfümlü kokan oyuncakları satın almamanız daha iyi olacaktır.

İkinci el satın alacağınız oyuncakların avantajı, içerdği gazlı zararlı maddelerin zamanla buharlaşmış olmasıdır.

Bez hayvanları, peluş oyuncakları, bebek elbiselerini vs. çocuğunuza vermeden önce iki kere yıkayınız.

örneğin iş güvenliği, çoğu zaman bu ülkelerde Almanya'dan daha düşük. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) temel çalışma standartları gibi uluslararası kabul görmüş standartlar, bu ülkelerde fazla rol oynamıyor. Düşük ücretli ülkelere gelen oyuncakları talep ederek oyuncak fabrikalarındaki kötü çalışma koşullarını ve üretimle ilgili çevresel hasarı kısmen bizler belirliyoruz.

“Adil oyun” projesi

MISEREOR ve Werkstatt Ökonomie tarafından desteklenen “Adil oyun” (“fair play”) projesi oyuncak üretiminde sosyal açıdan kabul edilebilir kuralların uygulanmasını savunuyor. www.fair-spielt.de

Çocuklar oynayarak öğrensin ve gelişsin

Oyuncaklar, çocukların hayal gücünü teşvik etmeli, onları farklı oyunlara davet etmeli ve günlük deneyim dünyalarıyla bağlantı kurma imkanları sunmalıdır. Çok sayıda ucuz ürün almak yerine, az sayıda kaliteli oyuncak satın alın. Çocuklar, sevdikleri oyuncak ile yıllarca oynadıklarında, onunla güçlü bir bağ kurar. Az kullandıkları oyuncakları atmak yerine, sevdikleri şeyleri dikkatli kullanmayı öğrenirler. Birçok çocuk odasında o kadar çok oyuncak var ki, raflara ve çekmcelere zar zor sığıyor. Beraberce eğlenceli bir şekilde oynamak, okumak, el sanatları ile uğraşmak, çocuklar için çok sayıda oyuncakla sahip olmaktan daha önemlidir. Bu bağlamda, hediyeleri dikkatli seçin. “Oyuncak yerine zaman” sloganı çocuklar için çok önemlidir ve bütün aileye iyi gelir.

Birlikte yapılmış bir oyuncakın çok özel bir değeri olabilir, örneğin içi doldurulmuş oyuncak bebek veya oyuncak hayvan. Büyük karton kutularla çocuklar haftalarca oynayabilir, karton trenden küçük bir eve dönüşebilir; üzerine resim çizilebilir ve sonra rahatça atılabilir. Yaratıcı oyunda, çocuklar kendi oyun dünyalarını kendileri hayal edip oluşturur – gerekirse anne ve babanın küçük yardımıyla.

Daha uzun süren oyun sevinci

Dayanıklılık ve uzun ömürlülük oyuncaklar için kalite kriteridir. Hemen kırılmayan sağlam malzemeleri tercih edin.

Ahşap gibi doğal malzemeden üretilen oyuncak bloklar, tren vagonları veya hayvan figürleri, birçok nesiller için eğlenceli oyunlar sunan dayanıklı oyuncaklardır. Ahşabın sürdürülebilir ormanlardan temin edilmesi başka bir artıdır. İlgili mührü, “Faydalı ev eşyaları” bölümündeki etiket göstergesinde bulabilirsiniz.

spiel gut etiketi

Bu etiket, olumlu oyun değerini, iyi fonksiyon ve işçiliği gösterir.

www.spielgut.de

Uzun ömürlü ve dayanıklı oyuncaklar pek çok çocuğu mutlu edebilir. Oyuncak pazarları, bit pazarları ya da ikinci el mağazaları genellikle iyi oyuncak satın alıyor. Aynı zamanda bu yerler, bu iyi oyuncakları daha hesaplı satın almak için iyi bir fırsattır.

Faydalı ev eşyaları – enerji tasarruflu ve düşük atıklı

Ev içinde kullandığınız pil, hediye paket kağıdı, çiçek, yazı işaretleyen kalemler, mandal ve diş fırçası gibi küçük şeyleri de satın alırken özellikle ekolojik yönlerine dikkat etme imkanınız var.

Gerçek şu ki, bu küçük eşyaların doğa için belki büyük bir etkisi olmaz, fakat yine de bilinçli alışveriş yapabilirsiniz. Çünkü bildiğiniz gibi damlaya damlaya göl olur.

Ayrıca bazı ev gereçlerini bertaraf ederken özellikle dikkat edilmelidir. Piller, boyalar, zehirli temizlik malzemeleri, deodorant kutuları, böcek ilaçları ve ilaçlar asla ev çöpüne atılmamalıdır. Bunların uygun bir şekilde bertaraf edilmesi belediyelerin geri dönüşüm tesisleri aracılığıyla mümkündür. Sorunlu atıklar ile ilgili ipuçlarını, belediyenin çöp rehberinden edinebilirsiniz.

Doğru aydınlatma

2009 yılından itibaren, teknolojik verimsizlikleri nedeniyle ampuller için Avrupa Birliği'nin ticaret yasağı, evde doğru aydınlatma konusunu gündeme getirdi. İki kişilik hane, aydınlatma için yıllık 300 kilovatsaat'ten daha fazla elektrik harcıyor. Bu, toplam elektrik maliyetinin yaklaşık yüzde 10'udur. Ampule nazaran LED lambaları yüzde 85'e, enerji tasarruf lambası ise yüzde 70'e kadar daha tasarrufludur. Verimlilik, dayanıklılık ve bertaraf edilmesi açısından, LED lambaları daha avantajlıdır. LED lambalarının yüksek satın alma giderleri, düşük enerji tüketimi ile sağlanan para tasarrufu sayesinde üç yıl içinde kendini amortize eder.

Önemli: Eski enerji tasarruf lambalarını geri verin! Onlar cıva ihtiva ediyor ve bu yüzden asla ev çöpüne atılmamalıdır. Eğer enerji tasarruflu lamba kırılırsa, evi iyi bir şekilde havalandırın ve temizledikten sonra elektrikli süpürge torbasını doğru yere atın. www.umweltbundesamt.de/publikationen/kilavuz-guele-guele-ampulneden-enerji-tasarruflu LED lambalar elektronik atıktır. Size en yakın elektronik atık toplama yerini www.lightcycle.de web adresinden öğrenebilirsiniz.

Eski CD'ler ve DVD'ler doğru yere atılmalı

CD ve DVD'ler değerli bir sentetik madde olan polikarbonattan üretilir ve kesinlikle çöpe atılmamalıdır. Toplama yerlerini mutlaka araştırın. www.blueboxx.info www.remedia.de

Geri Dönüşüm Kağıt

Girişimi

Bu inisiyatif yeniden işlenmiş kağıt hakkındaki bilgi veriyor, ofis kağıdı için sürdürülebilirlik hesabı çıkarıyor. Böylelikle belirli miktarda kağıt üretiminde oluşan hammadde, su, enerji tüketimi ve karbondioksit emisyonu hesaplanıyor.

www.papiernetz.de

IPR – Initiative Pro
Recyclingpapier

Geri dönüşümlü kağıt

Çok kaliteli modern geri dönüşümlü kağıtları kullanın. Bunlar, aynı zamanda sertifikalandırılmış saf liften üretilen kağıtlara kıyasla, görsel ve çevre açısından en iyi seçimdir. Eski kağıtları, atık kağıt toplama konteynerlerine atarak yardımcı olun. Sadece evde değil, aynı zamanda işyerinde de kağıt ürünlerinin savurganca kullanımı önlenmelidir. Özellikle modern ofis hayatında iletişim teknolojisinin olanaklarına rağmen kağıt tüketimi bazen son derece yüksektir. Kağıt tüketimi, sayfanın her iki yüzüne yazdırma ile yarı yarıya azaltılabilir. Alternatif olarak, artık gerekli olmayan çıktıları, müsvedde kağıdı olarak kullanabilirsiniz. Doğrudan geri dönüşüm, başka bir alternatiftir. Zarflar ve benzeri şeyler, atık kağıttan doğrudan yeniden üretiliyor ve geleneksel geri dönüşümden farklı olarak su veya kimyasal kullanılmıyor. İlgili tedarikçileri internette bulabilirsiniz.

Torf* içermeyen bitki dikin

Yılda yaklaşık 2,5 milyon metreküp torf (çürümüş bitki artığı) ya da diğer adıyla turba, saksı toprağı olarak bahçede ya da evde kullanılmak üzere özel ve ticari tüketicilere satılıyor. Almanya'da süs bitkileri, git-tikçe kısa sürede atılan tek kullanımlık ürünler olarak görülüyor. Fakat torflu saksı toprağı, iklim için zararlıdır. Turbalıkların yenilenmesi çok uzun sürüyor ve sadece kısmen gerçekleşebiliyor. Bundan dolayı, torf saksıya değil, turbalığa aittir. Burada uluslararası aşırı kullanım vardır. Torfsuz saksı toprağı satın alın, örneğin kompost ya da ağaç atıkları bazlı. Hindistan cevizi lifinden oluşan saksı toprağı uzun taşıma yollarından dolayı karbondioksit gazı salınımını artırır. Torfsuz ve hindistan cevizi içermeyen saksı toprağı hemen hemen her yapı marketlerinde (Baumarkt) bulabilirsiniz.

www.nabu.de/themen/moorschutz www.bund.net/themen_und_projekte/naturschutz/moore/torf_abbau_und_verwendung

Toprak iyileştirme için kompost daha uygundur. Kompost gübre ile üçte ikisi kadar hazır üretici vasat karıştırılarak iyi bir karışım elde edilir. Gereğinden fazla saksı toprağı satın almamak için, temel kural şudur: 40 santimetre uzunluğundaki balkon saksısı için yaklaşık 12 litre toprağa ihtiyaç vardır, 46 santimetre çapında çiçek saksıları için ise yaklaşık 40 litre.

*Torf, nemli ve çok yağış alan yörelerde bataklık ve benzeri su altındaki arazilerde yetişen bitkilerin su dibinde çökerek kısmen çürümesi, su altında hava ile ilişkisi kesilmiş bir ortamda yıllarca çürüyüp birike-rek kalın yataklar meydana getirmesi sonucu oluşur.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

Der Blaue Engel – Mavi Melek Etiketi

Blauer Engel 1978'den beri ekolojik kriterlere uyarak benzeri ürünlerden ayrılan bir çok küçük ve büyük ev eşyasını sertifikalandırıyor. Ürün yelpazesi yazıcı ve fotokopi kağıdından pile, soda makinesinden bebek telsizine, şarj aletlerine, süt köpürtücülere ve diş fırçalarına kadar uzanıyor. İnternet sitesinde Blauer Engel sertifikası taşıyan ürün ve hizmetlerin geniş bir listesini bulabilirsiniz. Ayrıca sitede ürünlerin Blauer Engel sertifikası alabilmeleri için gerekli olan şartlar yer alıyor.

Bağımsız bir jüri, Blauer Engel sertifikası verecek ürün ve hizmetler hakkında karar veriyor. Farklı ürünler için değişik şartlar geçerli. Bazı ürünlerde bu şartlar hammaddenin kazanımından üretimine, kullanımına ve imhasına uzanan ürünün bütün yaşam devresini kapsar. Kullanım evresi kısmen ön plandadır. Toplam dört amaçtan hangisi başta olmak üzere kriterleri kapsıyorsa, ona göre sertifikada aşağıdaki ibareler yer alır: “Doğayı ve sağlığı korur”, “Hammadde kaynaklarını korur”, “Suyu korur” ve “İklimi korur”. www.blauer-engel.de

Avrupa Birliği Eko Etiketi (Ecolabel), Orman İdare Konseyi Etiketi (FSC),ve Orman Sertifikasyonunun Onaylanmasına Yönelik Program (PEFC) kağıt ve selülozdan oluşan aşağıdaki ürünlere sertifika veriyor:

- defter, not defteri, bloknot
- takvimler
- yazıcı ve fotokopi kağıdı
- hediye kağıdı
- zarflar
- karton, ambalaj
- dosya, klasör
- kağıt havlu, tuvalet kağıdı ve filtre kağıdı
- yapışkan not kağıdı, etiketler
- peçeteler

FSC ve PEFC sertifikaları ayrıca askı, mandal veya tahta oyuncak gibi küçük tahta ürünlerine veriliyor. FSC, Avrupa Birliği Eko Etiketi ve PEFC sertifikaları 66. sayfadan itibaren “Tadilat” bölümünde açıklanıyor.

Enerji tasarruf lambaları

Avrupa Birliği (AB) Enerji Etiketleri

Enerji tasarruf lambaları, enerji verimliliği etiketi taşıyor. AB Enerji Etiketleri 54. sayfada “Beyaz eşyalar” bölümünde açıklanıyor.

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

Açıklama

		geniş kriterler		
		temel kriterler		
		minimum kriterler/olmayan kriterler		
		ürün grubuna göre değişen kriterler		

Nadir Tedarikler

Bilgi edinmeye değer

Sürekli kullanmadığımız şeyleri, her gün satın almayız. Örneğin buzdolabı, bilgisayar, elbise dolabı veya seyahat buna dahildir. Bunları satın alırken günlük küçük şeylere kıyasla iyice düşünürüz. Kendimize sordüğümüz tipik sorular şunlardır:

- Buna gerçekten ihtiyacım var mı?
- Ciddi kalite farklılıkları var mı?
- Maliyeti nedir?
- Daha fazla bakım masrafları olacak mı?
- Tamir ve nihai bertaraf konularını düşünmek zorunda mıyım?
- İstediklerimi en uygun fiyata nereden alabilirim?
- İhtiyaçlarım için ne tür sürdürülebilir ürün alternatifleri var?

Sürdürülebilir ürünler, uzun kullanım süresine ve böylece yüksek kullanım faydalarına sahip olmalı. İyi kalitede olmalı, mümkün olan en düşük bakım maliyetlerini sunmalı, örneğin enerji tüketimi maliyetleri ve tamir edilebilir olmalı. Sürdürülebilir ürünler çevreye zararlı madde ve malzemeler ihtiva etmez ve sosyal olarak kabul edilebilir koşullarda üretilir. Nadiren yapılan alışverişlerden önce bilgi edinmeye neredeyse her zaman değer!

Beyaz eşyalar – iklim dostu soğutma, yıkama ve pişirme

Buzdolabı, çamaşır makinesi ve elektrikli fırın, ev işlerinde uzun yıllar boyunca sadık yardımcılarımız. Özellikle büyük ev aletlerinde elektrik tasarrufu çok önemli. Evde elektriğin hemen hemen yarısını çamaşır makinesi, elektrikli ocak, bulaşık makinesi, kurutma makinesi, buzdolabı, derin dondurucu ve klimalar harcıyor. Soğutma ve derin dondurma cihazları yaklaşık yüzde 20 ile en büyük paya sahip. Cihazlarınızın kaynak tüketimini takip ederseniz, iklimi korur ve paradan tasarruf edersiniz.

Beyaz eşya alırken düşük enerji tüketimine dikkat

Bir cihazın, uygun fiyata sahip olup olmadığı, satış fiyatının yanı sıra, kullanım aşamasındaki enerji masraflarına da bağlıdır. Böylece tasarruf sağlayan, Enerji verimlilik sınıfı: A+++ bir soğutma cihazı, kullanım süresince yaklaşık 200 Euro değerinde elektrik harcar. B sınıfı benzer bir cihaz ise, bundan üç kat daha fazla harcar. Daha az enerji harcayan yeni buzdolabının yüksek maliyeti birkaç yıl içinde kendini amortize eder. Mevcut buzdolabınıza kıyasla bir A+++ buzdolabının enerji tüketim masraflarının ne kadar daha fazla olduğunu bilmek mi istiyorsunuz? Veya iki yeni cihazın maliyetlerini karşılaştırmak mı istiyorsunuz? Maliyet kontrolü yapın. Ayrıca kullanım aşaması için tasarruf imkanları konusunda birçok pratik ipucu bulacaksınız.

www.stromeffizienz.de www.co2online.de

Tüketiciler, enerji tasarruflu beyaz eşyaları AB Enerji Etiketinden (EU-Energielabel) tanır. Renkli etiket, elektrik ve su tüketimi ile ilgili, ayrıca buzdolabının iç hacmi, çamaşır makinesinin kapasitesi veya temizleme ve kurutma özelliklerine ilişkin bilgiler sunar. Büyük ev

aletlerinin enerji verimliliğine göre sınıflandırılması zorunludur. Eğer piyasada etiketsiz cihazlar görürseniz, mutlaka sorun.

Peki kullanım süresinin sonunda ne yapabiliriz? Kaliteli çamaşır veya bulaşık makinenize yeni program beyni yerleştirmenin mümkün olup olmadığını müşteri hizmetlerine sorun. Böylece beyaz eşyanın ömrü belki teknik olarak uzatılabilir!

Basit öneriler ve etkili aletlerle elektrik masraflarından senede 300 € tasarruf edebilirsiniz:

	100 €	Enerji tasarruf lambaları
	90 €	Aletlerdeki bekleme modunu azaltmak
	60 € civarı	Buzdolabı ve derin dondurucular
	50 € civarı	Televizyon
	25 €	Hesap makinesi

Tasarruf ile ilgili detayları bu sayfadan bulabilirsiniz: www.stromeffizienz.de

Kaynak: Energie Effizienz İnisiyatifi, dena

Daha fazla bilgi internet sayfalarından elde edilebilir. Burada enerji tasarruflu buzdolapları ve derin dondurucular, bulaşık ve çamaşır makineleri listeler halinde yer almaktadır.

www.test.de www.ecotopen.de www.stromeffizienz.de

Daha neler yapabilirsiniz?

Enerji tüketiminde cihazın büyüklüğü önemli bir rol oynuyor. Örneğin bekar evleri için 3 kiloluk çamaşır makinası yeterlidir.

Buzdolabının genelde 7 dereceden daha soğuk olması gerekmiyor. Taze balık gibi çabuk bozulabilen gıdalarda buzdolabının derecesi kısa süreliğine 4 dereceye düşürülebilir.

Buzdolabında her rafın sıcaklık derecesi farklı oluyor. Bu alanları gıdalarınızı en uygun biçimde depolamak için kullanabilirsiniz. 5-8 derece ile en sıcak bölüm olan en üst rafta peynir, konserve ve reçel depolamanız damak tadınız için en uygun çözüm olacaktır. Orta bölüme bozulmaması ancak sürülebilecek kıvamda kalması gereken yemeklik yağ ve sos, hardal ve kalan yemekler koyulabilir. Sebze bölümünün hemen üstü 2 derece ile en soğuk alan. Bu bölüm çabuk bozulabilen et, sucuk, balık ve yoğurt gibi süt ürünleri için ideal. Sebze bölümü 10 derece ile daha sıcak. İsminden de anlaşılacağı gibi sebze ve salata için elverişli. En serin bölüm buzdolabının kapısıdır. Burada tereyağı, içecek ve yumurtaları soğuk tutabilirsiniz.

Buzdolabının buzlarını eritin! Buz bölümündeki buzlar soğutma alanını genişletip enerji ihtiyacının yükselmesine sebep olur. Buzdolabınız boş ise, içecek ile doldurun. Bunlar daha fazla ürün stoklanıncaya kadar soğutma deposu olarak işlev görür. Böylelikle buzdolabı kapısının her açıldığında içeriye sızan ve tekrar soğutulması gereken sıcak hava hacmi azalır.

Ocağı önceden ısıtmanız gerekmez. Yemek pişirirken tencerelerin büyüklüğüne uygun kapak ve ocak gözü kullanın. Daha fazla önerileri 32. sayfadan itibaren “Yıkama ve temizlik” bölümünde bulabilirsiniz.

En üst bölüm

Peynir, büyük tropik meyveler,
konserve, reçel

5 – 8°C

Kapı

Yumurta, sos, limon, tereyağı, ketçap,
konserve, içecek

10 – 15°C

Orta raf

Yemeklik yağ, lezzetli yiyecekler,
pişirilmiş yemekler, içecekler

4 – 5°C

Alt raf

Balık, et, sucuk,
süt ürünleri

2°C

Sebze bölümü

Salata, sebze

10°C

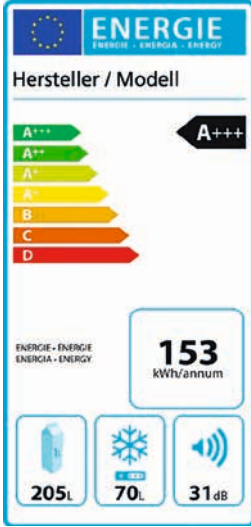

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

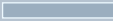
Avrupa Birliği (AB) Enerji Etiketi

AB Enerji Etiketi elektronik cihazları yedi enerji verimliliği sınıfına ayırıyor: A (çok tasarruflu)'dan D ve kısmen G'ye (aşırı yüksek tüketim) kadar. AB Enerji Etiketi buzdolabı ve dondurucu, çamaşır makinesi, çamaşır kurutma makinesi, bulaşık makinesi, elektrikli fırın, klima sistemleri, lambalar, televizyon ve araba tekerlekleri. Çoğu cihazda A+++ sınıfı en tasarruflu aleti etiketliyor. Bazılarında ise en tasarruflu sınıf A etiketi. AB Enerji Etiketi her elektronik cihaz için farklı görünüyor.

www.stromeffizienz.de/energielabel

Açıklama

ekolojik

.....

.....

.....

.....

geniş kriterler

temel kriterler

minimum kriterler/olmayan kriterler

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

.....

.....

.....

sosyal

Televizyon, bilgisayar vb. – öncelik enerji tasarrufu

Almanya'daki evlerde televizyon günde ortalama dört saat çalışıyor. Bu elektrik tüketiminin yarısı aslında gereksizdir, çünkü başka işler yaparken televizyonu açık bırakıyoruz. Doğru ve ihtiyacınıza uygun teknolojiyi satın alın. Kırmızı, yeşil ve mavi ışık diyotlarla çalışan LCD düz ekran televizyonlar, görüntü kalitesi ve verimlilik açısından daha tasarruflu.

Almanya'da bilgi ve iletişim teknolojileri cihazlarının kullanımından kaynaklanan karbondioksit emisyonları, hava trafiğinden kaynaklananlarla kıyaslanabilir. Televizyon, bilgisayar ve akıllı telefon kullanım alışkanlıklarınızı yeniden düşünün. Ayrıca akıllı telefon, cep telefonu gibi aletlerin önceden ayarlanmış fonksiyonlarını kontrol edin – “her zaman online” tuttuğunuz ekran parlaklığı ve uygulamalar, enerji tasarrufu şöyle dursun, nadiren sizin ihtiyacınız olduğu şekilde optimize edilmiştir. Bu, çok fazla elektrik tüketir ve akünün ömrünü kısaltır.

Öko-Institut tarafından yapılan bir araştırmaya göre, tüketiciler kullandıkları cihazları daha verimli olanlarla değiştirerek yüzde 76'ya varan elektrik tasarrufu sağlayabilir. Tüketici elektroniğinin çevreye ve topluma karşı duyarlı kullanımı ile ilgili önemli noktalar şunlar:

- çalışma sırasında ve bekleme modunda enerji tüketimi,
- eski cihazların bertaraf edilmesi ve
- üretimde çalışma koşulları.

Kullanım alışkanlıkları ve ihtiyaçlarınıza uygun en iyi aleti bulmanız için size yardım edecek etiketler, işaretler ve bilgi platformları var.

Ekolojik arama motorları

Google'de tek bir arama enerji tasarruf lambasının bir saatte tükettiği karbondioksit miktarına denk geliyor. Alternatif bir arama motoru olan www.ecosia.de her arama başı ekolojik projeler için bağış yapıyor.

Tamamen kapatmayı tercih edin

İş yerlerinde ve evlerde bilgisayar, video ve ses cihazlarını boşa çalıştırma, yılda 22 milyar kilovat saatten fazla gereksiz elektrik tüketimine sebep oluyor. Bu yaklaşık üç nükleer santralin yıllık ürettiği elektrik miktarına denk düşüyor. Bu gereksiz elektrik tüketimi tüketicilere 4 milyar Euro'dan fazlaya mal oluyor.

Kullanmadığınız cihazların, şarj aletlerinin ve şarj istasyonlarının elektrik şebekesiyle olan bağlantısını kesin. Kapama düğmesi bulunan priz duyu kullanın veya fişlerini prizden çekin. Eğer hi-fi sistemi, monitör ve yazıcı ile birlikte PC, televizyon ve DVD kayıt cihazını kullanmadığınız zamanlarda sürekli kapatırsanız yılda yaklaşık 70 Euro tasarruf edersiniz. Kısa çalışma molalarında bilgisayarınızın enerji tüketimini azaltmak için, bekleme modunu veya enerji tasarruf işlevini kullanın.

Kullanılmayan aletlerin bertarafı

Artık kullanılmayan bilgisayar, televizyon ve cep telefonları ev çöğüne asla atılmamalıdır. Bu cihazlar, kurşun, cıva, PVC ve yumuşatıcı madde gibi birçok toksik madde içeriyor. Cihazınızı tamir edebilecek veya tekrar kullanım için hazırlayacak veya hammadde deposu olarak kullanabilecek becerikli tamirciler var. 2006 yılından bu yana, Elektrik ve Elektronik Cihazlar Yasası (ElektroG) uyarınca, bu cihazları belediye atık toplama yerlerine ücretsiz verebilirsiniz. Orada çeşitli elektronik cihazlar ayrı ayrı toplanmaktadır. Böylece elektronik atıklardaki metal ve sentetik maddeler geri dönüştürülebilir ve zararlı maddeler çevre açısından güvenli bir şekilde imha edilir. Kişisel verilerinizin yanlış ellere ulaşmaması için, tamamen silinmiş olmasına dikkat edin.

NABU (Doğayı Koruma Birliği) ya da DUH (Alman Çevre Yardımı) gibi bazı çevre örgütleri, eski cep telefonları için toplama noktaları kurmuşlardır. Oraya eski cep telefonunuzu bırakarak çevrenin korunmasına katkıda bulunabilirsiniz. Bu girişimler, çevre örgütleri ile cep telefonu operatörlerinin arasındaki işbirliğine dayanmaktadır. Her toplanan cihaz için çevre örgütleri bir miktar para alıyor. Geri dönüşüm şirketleri, telekomünikasyon tedarikçileri ve posta işletmeleri de eski cep telefonu toplamaya başlıyor.

Bilgisayarların doğrudan geri dönüşümü

Eğer kullanmadığınız bilgisayarınızın hayata geri dönmesini ve kullanılmaya devam edilmesini istiyorsanız, kişisel bilgileri silip bilgisayarları çalışır halde tekrar kullanılmaya sunan derneklere verebilirsiniz.

Daha iyi bir bilanço için ömrü uzatın

Temel olarak şu geçerlidir: bir cep telefonu, bir bilgisayar veya başka bir elektronik cihaz ne kadar daha uzun süre kullanılırsa, o kadar daha iyi. Cihazınızı tamir ettirmeyi veya internet üzerinden satmayı deneyin.

Eğer elektronik cihazlarınızı uzun kullanırsanız, son derece zehirli elektronik atık ticaretine karşı önlem alabilirsiniz. Bu işletmelerin mağdurları, gelişmekte olan ülkelerdeki çöp yığınlarında sağlığa zararlı maddeleri korunmadan ayıranlardır.

Elektronik cihazların üretiminde çalışma koşulları

Elektronik cihazların ayrı toplanmasını gerekli kılan sağlığa zararlı maddeler, daha imalat sırasında ciddi problem oluşturur. Birçok fabrikada, çalışma koşulları kabul edilemez haldedir. Uzun çalışma saatleri, düşük ücretler, kimyasallara karşı koruyucu önlemlerin yetersizliği, güvensiz veya eksik iş sözleşmeleri, Çin, Tayvan, Tayland ve Filipinler'de olağan bir durumdur.

Elektrik ölçme aleti ödünç alın

Tüketici koruma derneklerinden ücretsiz olarak elektrik ölçme aleti ödünç alabilirsiniz. Yalnızca kimlik gösterip 20 Euro depozito ödemeniz yeterlidir. Sonra 14 gün boyunca evdeki cihazlarınızı rahatça kontrol edebilirsiniz. Ayrıca bu servisi bazı kütüphaneler de sunmaktadır.

Onarım kafeleri

Git gide her şehirde onarım kafeleri açılıyor. Bu kafelerde uzmanlarla veya diğer müşterilerle birlikte bozuk aletlerinizi onarabilirsiniz. Her türlü onarım için materyal ve tamir araç gereçleri mevcut.

www.repaircafe.org/de

org/de

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Elektronik cihazlar

Çevre kirliliğine yol açmayan ofis cihazları ve bilgisayarlar için **Mavi Melek**, televizyonlar için ise **Avrupa Birliği Eko Etiketi** veriliyor. Blauer Engel hakkında daha geniş bilgiye “Faydalı ev eşyaları” bölümünden ulaşabilirsiniz. Avrupa Birliği Eko Etiketi az enerji ve hammadde kaynakları tüketen dizüstü ve masa bilgisayarlarını sertifikalandırıyor. Avrupa Birliği Eko Etiketi hakkında daha fazla bilgiyi 66. sayfada “Tadilat” bölümünde bulabilirsiniz.

TCO Etiketi

Şu koşullara uygun bilgisayar ekranı, dizüstü bilgisayar, yazıcı ve klavyelere TCO etiketi veriliyor: üretim işletmelerinde doğa ve çevre yönetimi, elektrik tüketimi, ergonomi, çevre duyarlılığı, parçaların geri dönüşüme elverişli olması. www.tcodevelopment.com

Energy Star

Energy Star enerji tasarruf eden bilgisayar ekranları, yazıcı, faks cihazı, fotokopi makinesi, tarayıcı, çok işlevli cihazlar gibi ofis cihazlarını sertifikalandırıyor. 2007’den itibaren geçerli olan kriterler, bekleme modunda ve sessiz durumda olan performans ile ilgili şartları belirliyor. www.eu-energystar.org

ekolojik

sosyal

ekolojik

sosyal

Açıklama

ekolojik

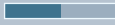

.....

geniş kriterler

.....

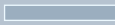
sosyal

.....

temel kriterler

.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Seyahat – dinlenin ve yenilikler keşfedin

Özellikle akrabalarımızı ziyaret etmek ve güzel sahillerin tadını çıkartmak için Türkiye'ye seyahat ederiz. Bazıları arabayı, diğerleri uçağı tercih eder. Fakat yaptığınız seyahatin ne kadar karbondioksit salınımına sebep olduğunu hiç düşündünüz mü?

Her seyahat planlama esnasında çevreye veya gidilmesi hedeflenen bölgedeki insanlara yük olmamak için şu birkaç öneri size yardımcı olur:

- Mümkün olduğunca araç olarak otobüsü veya treni tercih edin.
- Birçok güzel, yakında bulunan seyahat hedeflerinden birini keşfedin.
- Tatil bölgesinde insanlara ve doğaya karşı saygılı davranın.

Bir yerden öteki yere ne kadar sürer, ne kadar uzak ve ne ile gidilir?

Seyahatlerin olumsuz tarafı, özellikle gidiş ve geliş yolculuğu yüzünden oluşan ve iklim değişimini hızlandıran sera gazlarıdır. Seçtiğimiz ulaşım aracı, iklime verilen zarar ve seyahatimiz ile geride bıraktığımız iklim ayak izi için belirleyicidir. Uçak ile yapılan seyahatlerde karbondioksit salınımı özellikle yüksektir. Örneğin Berlin'den İstanbul'a bir uçuş neredeyse kişi başına 1 ton karbondioksit oluşmasına sebep olur. Uzun mesafeler için arabayı veya uçağı tercih etmeden önce tren ile yolculuk imkanlarına bakın. Örneğin gece trenleri çok sayıda Alman ve Avrupa şehirleri arasında iyi bir ulaşım sağlıyor. Veya otomobil taşıyan trenleri kullanın. Böylece uzun mesafeleri stressiz ve doğa dostu kat edersiniz ve ayrıca gittiğiniz yerde daha özgür olursunuz.

Almanya içerisinde olan mesafeler için tren veya otobüs daha iyi seçimdir. Yakında bulunan tatil bölgelerine bisiklet ile seyahat veya tren ile bisikleti birleştirerek, özel bir deneyim sunar. Kim, zaman kazanmak

Vicdanımız rahat olarak uçak kullanabilir miyiz?

PRATİK YÖNTEM

Evet. Önemli olan sadece başka bir seçeneğiniz kalmadığında uçağı binmeniz. Uçaktan vazgeçmek istemiyorsanız, oluşan iklim gazlarını dengelemek için iklim koruma projeleri için bağışta bulunabilirsiniz. Bu hizmeti bazı havayolu şirketleri, Stuttgart ve Hamburg havaalanları rezervasyon esnasında sunuyor.

www.atmosfair.de
www.myclimate.org

Küçük iklim
ayak izi

Örnek: Bisiklet veya yürüyüş

Yaya olarak veya bisikletle sadece çevre dostu yolculuk yapmış olmazsınız aynı zamanda spor yaparsınız. Ayrıca doğa ve insanlarla iletişimde kalmış olursunuz. Seyahat için ise en uygun araç trendir.

- Tur planlaması için fikir ve önerileri www.adfe.de ve www.wanderkompass.de sayfalarından bulabilirsiniz.
- Konaklama seçiminde “Viabono” veya “Bio Hotels” etiketlerine dikkat edin.
- Kamp için “Ecocamping’ in” amblemine dikkat edebilirsiniz.

Orta büyüklükte
iklim ayak izi

Örnek: Türkiye’de aileyle birlikte tatil

Akrabaları memlekette ziyaret edip hasret gidermek hepimizi çok mutlu eder. Çocuklarınıza ve torunlarınıza eski gelenek ve görenekleri gösterin – tatiliniz sürdürülebilir olsun!

- Doğa ve iklim dostu tatil imkanlarını deneyin, örneğin otobüs veya az yakıt ihtiyacı olan arabayla.
- Pansiyon, tatil evleri veya çadırlarda konaklamak büyük otellere kıyasla çok daha çevre dostudur.
- Eğer uçakla yolculuk yapıyorsanız: yolculuğun sebep olduğu karbon salınımını denkleştirin ve tatil esnasında tren ve otobüsleri tercih edin.

Büyük iklim
ayak izi

Örnek: Meksika’ya seyahat

Uzak ülkeler macera ve alışılmamış deneyimler ile insanı cezbediyor. Yabancı bir kültürle tanışmak ve yeni deneyimler elde etmek istiyorsanız bazı tavsiyeleri dikkate alınız:

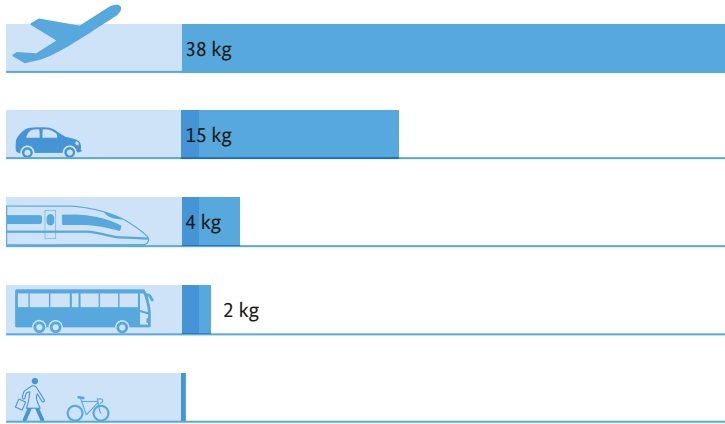
- Sürdürülebilir turizm şirketi seçin
- Seyahat ettiğiniz ülke ve insanlarını gerçekten tanımak için vakit ayırın
- Tatil yerinizdeki insanlara ve doğaya saygı duyun
- Uçuşunuz esnasında oluşan sera gazları için belli bir telafi miktarı ödeyin

Değişik büyüklüklerde iklim ayak izi ile 3 seyahat örneği, benzer gezilerin tahminen ne kadar karbondioksit salınımına yol açtığını gösteriyor. Seyahatlerin yol açtığı iklim ayak izi hakkında daha fazla bilgiye WWF’in “Turistik iklim ayak izi” el kitapçığında bulabilirsiniz. Burada değişik seyahatlar için karbondioksit salınımları hesaplanmıştır: www.wwf.de

için kısa mesafelerde bile uçağı ulaşım aracı olarak tercih ederse, kapıdan kapıya olan yolculuk şeklinin ne kadar zaman aldığını iyice hesaplaması gerekir. Kısa mesafeli uçuşlardaki zaman tasarrufu, çoğu kez uzun bekleme süreleri ve gidiş-geliş yolu ile yok olur.

Ayrıca ulaşım aracının ve tatil hedefinin seçimi seyahatinizin süresine bağlı olmalıdır. Uçak yolculuğu için tatil bölgesinde en az iki hafta kalmak gerekir. Sadece bir kaç gün izniniz varsa, yakında bulunan bir hedef seçmeniz daha iyidir.

Uçak yolculuğu, en fazla karbondioksit salımına yol açıyor (100 km/kişi başı). *

* Ayrıca uçağın karbondioksit salımının etkilerine dair kesin bir faktör yoktur. Zararlı maddelerin direk atmosferin yüksek katmanlarına ulaştığından daha yüksek bir etki derecesi olduğu kabul ediliyor.

2011, www.co2-emissionen-vergleichen.de/verkehr/CO2-PKW-Bus-Bahn.html

Almanya’da keşif yolculuğuna çıkın

Dinlenme, heyecan verici deneyimler ve macera sadece uzaktaki seyahatlerde yoktur. Tatilinizi Almanya’da veya komşu ülkelerde geçirin ve birçok yenilikler keşfedin. Doğa spor türleri, güzel tatil anılarını garantiler. Mesela hiç Almanya’nın nehirleri ve göllerinde kano ile keşif turuna çıktınız mı? Veya cross-country kayağı üzerinde karlı manzaraları keşfettiniz mi? Peki hiç Almanya kıyısında bir yelkenli ile adadan adaya gittiniz mi? Bisiklet yolculuğu ve yürüyüş turları için de Almanya ve komşu ülkeler çok sayıda güzel seyahat hedefleri sunuyor.

Tatil bölgesinde hem insana hem doğaya saygı

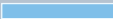
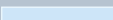
Tatil bölgesinde orada yaşayan insanlara karşı duyarlı bir şekilde davranın. Başka ülkelerde hakim olan gelenek ve görenekleri gözetin. Kendinizi misafir olduğunuz ülkenin kültürüne açınca, seyahat daha çok keyif verir. Gördüğünüz hizmetlerin “adil” ödenmesine de dikkat edin.

Bozulmamış bir doğa ve çevre tatil bölgesinde dinlendirici bir seyahat için şarttır. Bu yüzden daha planlama esnasında enerji ve su tüketimi az olan bir konaklama seçimine dikkat edin. Artık çok sayıda ekolojik sertifikalı oteller ve pansiyonlar var. Spor türlerinin çevresel etkileri hakkında da bilgi edinin. Az su ve enerji tüketen spor türlerini seçin – özellikle kurak bölgelere seyahat ediyorsanız. Mesela bir golf seyahati planlayan kimse, tatil bölgesi seçiminde Güney İspanya gibi kurak bölgelerde bir golf sahasının sulanmasının Orta Avrupa’ dan daha kritik değerlendirilmesi gerektiğini dikkate almalıdır.

İş seyahatleriniz de çevre dostu olsun

İş seyahatleri için şu geçerlidir: İlk seçim telefon, görüntü veya internet konferansı gibi modern iletişim araçlarını şahsi buluşmalara tercih etmektir. İş seyahati önlenemiyorsa, en çevre dostu ulaşım aracını seçin. Buluşma için mekanı öyle belirleyin ki, katılımcılar için mümkün olduğunca ulaşımı uygun olsun. Çevreye az zarar veren iş seyahatleri için birçok öneriler Almanya Trafik Kulübü (VCD) “İş Seyahatleri” kılavuzunda bulunuyor. www.vcd.org/geschaeftsreisen

Düzenli olarak gittiğiniz uzun mesafeler için trenin birçok avantajı vardır. İş ile evi ayrı yerde bulunan kimseler tren ile hedeflerine daha rahat ulaşır ve seyahat süresini verimli şekilde kullanır. Üstelik maliyetleri karşılaştırmaya değer. Çoğu kez araba maliyetlerini hesaba katınca, tren yolculuğu daha hesaplıdır. Detaylı bilgileri S. 70’de “Özel Otomobil” bölümünde bulabilirsiniz.

Açıklama	ekolojik		sosyal
		 geniş kriterler	
		 temel kriterler	
		 minimum kriterler/olmayan kriterler	
		 ürün grubuna göre değişen kriterler	

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Viabono

Çevre dostu ve yüksek kaliteli turizm için seyahat sitesi. Viabono konaklama yerlerindeki mutfaklarda sadece yerel ürünler ve bahçeden toplanan organik sebze kullanılıyor. Otellerin mimarisi ise çevreye duyarlı. www.viabono.de

ekolojik

sosyal

Organik oteller

Bu oteller, tamamen organik ürün kullanmak ile yükümlüdür. Ayrıca sürdürülebilir işletme modeli, yerel alışveriş ve doğa dostu enerji ve atık döngüsü mecburidir. www.biohotels.info

ekolojik

sosyal

Avrupa Birliği Eko Etiketi

Enerji ve su tüketimini, çöp miktarını sınırlandıran, çevre eğitimini destekleyen ve tercihen yenilenebilir hammadde ve çevre dostu maddeleri kullanan konaklama yerlerini ve kamp alanlarını sertifikalandırıyor. Avrupa Birliği Eko Etiketi ile ilgili daha geniş bilgiye 66. sayfada “Tadilat” bölümündeki etiket özetinden ulaşabilirsiniz. www.ecolabel.eu

ekolojik

sosyal

The Gold Standard – Karbondioksit denkleştirme kalite standartı

Gold Standard’ın amacı, denkleştirme projelerinin gerçekten sera gazı salınımının azalmasına yol açtığından emin olmak. Ayrıca projelerin belirli ülkelerde devamlı bir gelişime katkıda bulunup bulunmadığı da denetleniyor.

www.goldstandard.org

ekolojik

sosyal

TourCert – CSR sertifikalı turizm şirketleri

Eğer bir şirket, sürdürülebilir bir yönetim şekli kurmayı başardıysa, TourCert tarafından denetlenip değişik sektörlerde sertifika veriliyor. Sertifikalandırma için tur işletmeleri, seyahat acentaları ve konaklama için spesifik şartlar ve kriterler geçerli. Kurumsal sosyal sorumluluk sertifikalı turizm şirketlerine www.tourcert.org sitesinden ulaşabilirsiniz. www.tourcert.org

ekolojik

sosyal

TaTuTa (Tarım, Turizm, Takas) – Türkiye’de Eko Çiftlikler

Buğday Derneği tarafından yürütülen “Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası” projesinin kısa adıdır. TaTuTa projesinin ana amacı Türkiye’de ekolojik tarımla geçinen çiftçi ailelerine mali, gönüllü işgücü ve bilgi desteği sağlayarak ekolojik tarımı teşvik etmek ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır. www.tatuta.org

Tadilat – zararlı maddelerden kaçının

! Duvar boyaları için %100 ekolojik alternatif arıyorsanız, kireç, tutkal, kazein veya silikat boyalara başvurabilirsiniz.

Tabii ki, iyi görünen ve bakımlı bir ev isteriz. Bunun için zaman zaman tadilat gerekir. Fakat gerekli ürünleri alırken içeriklerine dikkat ediyormusunuz? Boya ve cilaların, halı ve duvar kağıtlarının içindeki zararlı maddelerin buharlaşması gözlerin, burnun ve cildin tahriş olmasına yol açabilir. İyi bir oda havası için düzenli havalandırma ve daha evinizi yenilerken çevre ve sağlığın kaldırabileceği ürünleri dikkate almak yardımcı olacaktır. Bunlara şunlar dahildir:

- Az emisyonlu duvar boyaları ve cilaları
- Geri dönüşümlü duvar kağıtları
- Sağlığa zararsız ve adil şartlar altında üretilmiş döşemeler

Duvar ve zemin tasarımında zamansız bir dizayn seçin, bu sık sık tadilat yapmayı önler ve çevreyi, cüzdanı ve sinirleri korur.

Az emisyonlu badana hem çevre hem de sağlık için iyi

Duvar boyaları ve cilaları alırken düşük emisyonlu ve zararlı madde miktarı az olan ürünleri dikkate alın. Kuşku duvar zararlı maddeler içermeyen düşük emisyonlu boya ve cilalar ile sağlığınız ve çevre için bir şey yapabilirsiniz.

Geri dönüşümlü duvar kağıdı – Kaynak tasarrufu ve iyi bir oda iklimi için

Duvar kağıtlarında ürünlerin geri dönüşümlü kağıttan olmasına, klor ve yumuşatıcı içermemesine dikkat edin. Geri dönüşümlü duvar kağıtları ile kaynak tasarruf edebilir ve selüloz üretimine bağlı çevresel zararları azaltabilirsiniz. Üstelik özellikle talaşlı duvar kağıtları hava alır ve böylece odaların havası daha iyi olur.

Duvar kağıtları Vinil, CV yada VC gibi terimler arkasında gizlenen yumuşatıcı PVC içerebilir. Yumuşatıcı, Polietilen ve Polipropilen (PE/PP) içermeyen ürünler tercih edin.

Dokusuz duvar kağıtları, kağıt ve sert talaşlı duvar kağıtlarına bir alternatif olabilir; selüloz ve tekstil liflerinden oluşur ve formaldehit, PVC veya başka yumuşatıcılar içermez.

Halı ve döşemeler – çevre dostu ve adil

Uzun ömürlü, sağlığa zararsız ve sosyal asgari standartlar dikkate alınarak üretilmiş döşemeler tercih edin. Tahtadan karo, muşamba, mantar döşeme veya parke döşeme genelde halı tabanlardan daha uzun ömürlüdür. Ancak ince toz miktarı, düz tabanlı alanlarda, tozu tutan halı kaplamalı alanlardan dört kat daha fazladır. Prensip olarak malzemelerin zararlı madde miktarı az olmalıdır. Ayrıca satın almaya karar verirken sosyal kriterleri dikkate almalısınız. Üretim sürecinde sosyal asgari standartları temsil eden bir etiket el yapımı halılar için kullanılan GoodWeave mührüdür [sayfa 79'a bakınız]. Kadınların bitki boyasıyla renklendirdiği Türkiye'den gelen geleneksel el yapımı kilimler de doğa dostu bir alternatiftir ve üstelik bu güzel geleneğin devam etmesini de sağlar.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

Der Blaue Engel – Mavi Melek

Blauer Engel etiketi ile tadilat ile ilgili çok sayıda ürün sertifikalandırılıyor. Bunların arasında emisyonuz duvar boyaları, zararlı madde içermeyen cilalar, geri dönüşümlü kağıttan duvar kağıtları, tahtadan yapılmış ürünler ve değişik yer döşemeleri bulunuyor. Daha geniş bilgi “Faydalı ev eşyaları” bölümünde. www.blauer-engel.de

ekolojik

sosyal

natureplus

natureplus yer döşemeleri, tahta, ahşap ve sıva, duvar boyaları, cilalar ve vernikler için sertifika veriyor. Bundan başka kiremit, yenilenebilir hammaddeden oluşan yalıtım malzemeleri, ahşap panel gibi yapı malzemeleri sertifikalandırılıyor. Natureplus etiketi taşıyan ürünler sağlığa zararsızdır. Ayrıca enerji, emisyon ve atık oluşumunu en aza indirerek mümkün olduğunca yenilenebilir hammadde kazanımı ve atık konsepti uygulayarak çevreyi kirletmeden üretilen ürünlerdir. Sertifikalandırma ile ilgili kriterler, denetleme enstitülerinden, doğa ve tüketici koruma birliklerinden gelen bağımsız uzmanlar ile ekonomistler tarafından belirleniyor. www.natureplus.org

ekolojik

sosyal

Ecolabel – Avrupa Birliği Eko Etiketi

Avrupa Birliği Eko Etiketi sert yer döşemeleri, boyalar, cilalar ve vernikler için veriliyor. Ayrıca tekstil ürünleri, ayakkabılar, çamaşır ve temizlik deterjanları, ev aletleri, televizyon ve bilgisayarlar sertifikalandırılıyor. Şartlar ise Avrupa düzeyinde ve farklı grupları dahil ederek geliştiriliyor. Almanya’da Federal Çevre Bakanlığı ve RAL şirketi sertifikalandırma sorumluluğunu üstleniyorlar. Bir ürünün Avrupa Birliği Eko Etiketi alabilmesi için gerekli olan şartlar ürün grubuna göre değişiklik gösteriyor. Bu şartlar kısmen ürünün tüm yaşam devresini kapsıyor. Bazı ürünlerde tek bir alan ön planda oluyor. www.eu-ecolabel.de

ekolojik

sosyal

Naturland

Naturland etiketi doğayı koruyarak üretilen tahta ürünler için kullanılır. Tahtanın kökeni ve işleme dair çok sıkı ekolojik kriterler söz konusudur. www.naturland.de

eco-INSTITUT

eco-Institut etiketi emisyon ve zararlı maddelere karşı denetlenmiş ve sağlığa zararsız olarak sınıflandırılmış tahta yer döşemeleri, laminat ve tahta kaplamaları sertifikalandırıyor. Kriterler arasında tehlikeli madde yasağı, belirli emisyonlar ve koku emisyonları için uyulması gereken limitler bulunuyor. Tropikal kereste kullanıldığı takdirde, FSC sertifikası gerekiyor.

www.eco-institut.de

ekolojik

sosyal

FSC – Orman İdare Konseyi

Orman İdare Konseyi'nin sertifikası sosyal ve ekolojik şekilde orman işletmelerince üretilen tahta ürünler için uluslararası bir kalite damgasıdır. Değerlendirme, denetlenebilir sosyal, ekolojik ve ekonomik kriterlere dayanarak yapılıyor. Böylelikle yasal olmayan ağaç kesiminden kaçınılıyor. İnternette yayınlanan Alman FSC standardı, bütün dünyada geçerli olan FSC sertifikalı tahta ürün kazanımı için orman işletmelerinde aranan prensip ve şartları açıklıyor. Sertifikalandırılan işletmeler senede bir defa bağımsız kurumlar tarafından denetleniyor. www.fsc-deutschland.de

ekolojik

sosyal

PEFC – Orman Sertifikasyonunun Onaylanmasına Yönelik Program

Sürdürülebilir Ormanlık'tan elde edilen tahta ürünler PEFC tarafından sertifikalandırılıyor. Alman PEFC standartları çoğunlukla aileler tarafından yönetilen küçük ormanlık işletmelerini dikkate alıyor. Ekolojik standartlarla ormanın durumu denetleniyor. Bunun üzerine işletme kendi isteğiyle yükümlülük sözleşmesi imzalayıp, yöredeki temsili denetimlere onay vererek sertifikayı almak için başvuruda bulunabilir. www.pefc.de

ekolojik

sosyal

GuT-Signet

Doğayı kirlilemeden üretilen, sağlığa zararlı olmayan ve kullanıldıktan sonra sorunsuz bir şekilde atılabilen halılara GuT sertifikası veriliyor. Etiketin üzerindeki denetleme numarası sayesinde halı ile ilgili detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz. Üretim yerleri de senede bir defa denetlenir. www.gut-ev.de

ekolojik

sosyal

ekolojik

.....

geniş kriterler

.....

sosyal

Açıklama

.....

temel kriterler

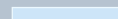
.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

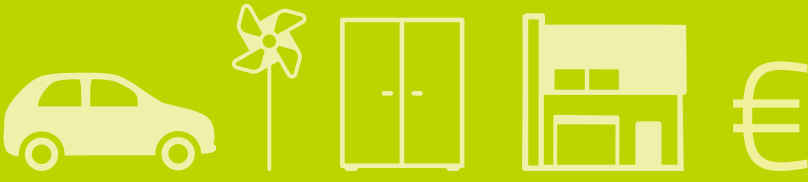

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Büyük Tedarikler

İyi ve uzun vadeli d   n n

Yeni bir araba öylesine alınmaz. Isıtma sisteminin değiştirilmesi de ev sahibinin hayatında sadece bir seferliktir. Büyük alışverişlerde tasarruf edilmesi gerekir. Isıtma sisteminin, kendisini ne kadar zaman içerisinde amortize edeceğini iyice bilmek isteriz. Arabada ise çoğumuz sadece tüketimi dikkate alırız, ama asıl önemli olan, tamirat ve altyapının korunması ve araç sigortasıdır. Fakat çoğu kişi bu maliyeti pek dikkate almaz.

Sürdürülebilir tüketim, uzun vadeli maliyetleri ve tüketimleri de dikkate almak demektir. Yükselen enerji ve su fiyatlarında bütün kullanım sürecinde ödenebilir ürünler tercih edilmelidir. Özellikle büyük alışverişler, sürdürülebilir tüketimin hesaplı olduğunu gösterir.

Özel otomobil – iklimi düşünerek kullanın

**Karbondiyoksit salınımı
için sınır uygulaması –
gerçekten hayal mi?**

PRATİK YÖNTEM

Araba satın alırken, karbondiyoksit salınımının en az derecede olduğuna, kanunen kural olmamasına rağmen, kilometre başı maksimum 95 gram altında olmasına dikkat edin. Uzmanlara göre er ya da geç böyle bir sınır kuralı yasal olarak zorunlu hale gelecektir. Karbondiyoksit salınımı yüksek olan araba kullanmanız böylelikle size daha pahalıya gelecektir.

Araba, ulaşım imkanları arasında özel bir önem taşır. Tamamen arabasız bir hayat – kentlerde çok belirgin olan bu eğilim, kırsal alanlarda pek düşünülemez.

Fakat bu pratik ve bireysel ulaşım aracının olumsuz bir tarafı var: Almanya’da karbondiyoksit emisyonlarının yaklaşık %15’ine araba trafiği sebep olmaktadır. Üstelik bunlara birde ince toz, azot oksit, yer seviyesindeki ozon, gürültü, alan tüketimi, trafik kazaları ve can kayıpları eklenir. Araba alırken çevresel etkileri azaltmak için size önerimiz:

- **Düşük tüketimli ve uygun büyüklükte olmasına dikkat edin.**
- **Sürme alışkanlıklarınızı kontrol edin ve daha dikkatli araba sürün.**

Bana hangi araba uyar? Yakıt ve paradan tasarruf yapın!

İklimi koruyarak araba kullanmanın önemli bir noktası, doğru araba seçimidir – bu hem paylaşılan arabalar hem de kendinize ait araba için geçerlidir. Tasarruflu modeller ile Almanya’da araba trafiğinin sebep olduğu CO₂ salınımları 2020 yılına kadar %40 azaltılabilir. Bu da senede 40 milyon ton CO₂ anlamına gelir.

Arabalar için Aralık 2011’de yürürlüğe koyulan AB Enerji Etiketleri, CO₂ emisyonları hakkında bilgi verir – fakat sınıflandırmada arabanın ağırlığı da hesaba katılıyor ve bu farklı araç sınıflarını doğrudan doğruya karşılaştırmayı zorlaştırıyor.

Bu yüzden araba alırken yakıt tüketimi düşük olmasına dikkat edin. Artık 3 litrelik arabalar da var, hatta 1 litrelik arabalar bile mümkün. Almanya Trafik Kulübü (Verkehrsclub Deutschland – VCD) güncel araba ve çevre listesi beş litreden az yakıt tüketen ve kilometre başına 120 gramdan az CO₂ salan, ailelere uygun arabaları ön plana çıkarıyor. Hibrid veya elektrikli araçlar daha uygun egzoz ve tüketim değerlerine sahiptir. Ayrıca atık ve artıklardan üretilen biyogaz ile doldurabileceğiniz arabalar da mevcut.

Araba alırken faydalı öneriler

VCD'nin araba çevre listesi her sene 300'den fazla araç modelini mercek altına alıyor ve çevresel uyumunu değerlendiriyor. Aynı zamanda, hangi üreticinin araç üretiminde çevresel etkileri dikkate aldığını ortaya çıkarıyor. www.vcd.org

Uygun fiyatlı ve yüksek kaliteli modelleri (küçük, kompakt sınıfı ve aile arabaları, yüksek ekolojik kalitede minibüs çeşitleri), bilgi platformu EcoTop-Ten'de bulabilirsiniz. www.ecotopen.de

Tekerlek lastiklerinin yakıt tüketiminde önemli bir rol oynadığını, birçok araba sürücüsü bilmiyor. AB'de satılan tekerlek lastikleri için Kasım 2012'de AB Enerji Etiketleri yürürlüğe koyuldu [S. 54'e bakınız]. Tekerlek basıncını da düzenli olarak kontrol edin. Eğer çok düşük ise, dönme direnci ve bundan dolayı yakıt tüketimi de yükselir.

Araba kullanma alışkanlıklarınızı sorgulayın

Almanya'da bilinçli ve tasarruflu araba kullanımı ile yılda 5 milyon ton karbondioksit salınımı engellenebilir. Araba kullanma stilinizi etraflica düşünün. Parolanız öngörerek araba kullanmak olmalı. Birkaç püf noktası ile hem benzin tüketimini azaltıp tasarruf edebilir hem de daha güvenli yolculuk yapabilirsiniz.

Ne kadar fazla kişi arabayı ortaklaşa kullanırsa, arabanızın doğa bilançosu o derece olumlu olur. Kısa yollar için arabanızı bırakıp diğer taşıtları kullanın ["Kısa mesafeler" bölümüne bakınız]. Ara sıra taksi veya uzun yollarda başkalarıyla birlikte yolculuk yapmak kendi arabanızı kullanmaktan daha hesaplıdır.

Şehir trafiğinde hızlı vites yükseltmek ve düşük devirde araba kullanmak hem arabanın motorunu hem de doğayı korur. Dakikada 2000 devir ile araba kullanan kişi, %30' a kadar benzin harcanmasına yol açar.

Yük daha fazla yakıt harcar. Örneğin kullanılmayan kayak veya bisiklet taşıyıcısı 100 kilometrede 1 litreye yakın benzin harcanmasına yol açar, söküldüğünde ise, senede 175 € tasarruf edilebilir. Bagajda yük taşınması da benzin tüketimini artırır.

Klima cihazı gibi elektrik yiyiciler, benzin tüketimini 100 km'de %1,8 yükseltir.

Arabanızın bakımında da yıkama tesislerinde Mavi Melek etiketine dikkat ederek çevreye verilen zararı azaltabilirsiniz.

Tasarruflu araba kullanımı ile ilgili bilgileri www.vcd.org (Almanya Trafik Kulübü) veya www.uba.de (Federal Çevre Dairesi) sitelerinde bulabilirsiniz.

Doğa dostu enerji – iklimi koruyun

Ekolojik elektriğe geçerek kişisel iklim bilançonuzu hızlıca düzeltebilirsiniz. Bir kilovat saat elektriğin üretimi Almanya’da 530 g CO₂ salınımına ve imhası epeyce güvenlik riskleriyle bağlı olan 0,001 g radyoaktif atıklara sebep oluyor. Yenilenebilir enerjiden üretilen elektrik neredeyse hiç CO₂ salınımına sebep olmuyor ve böylece ortalama bir hane ekolojik elektrik kullanımı ile yılda neredeyse 1800 kg CO₂ tasarruf edebiliyor. Bir karşılaştırma: bir yıl araba sürmek ortalama 2000 kg CO₂ salınımına sebep oluyor. Elektrik faturanız elektriğin birleşimi, buna bağlı CO₂ emisyonları ve radyoaktif atıkları hakkında bilgi veriyor.

Elektrik alırken ekolojik etiketine dikkat edin!

Bazı elektrik dağıtım firmalarının ekolojik ürünleri, özellikle yurtdışındaki büyük hidroelektrik santrallerde üretilen elektriği sunuyor. Bu, Alman elektrik karışımını ve CO₂ salınımını pek değiştirmiyor. Bu yüzden ekolojik elektrik etiketine dikkat edin. “Grüner Strom Label” veya “ok Power” etiketli elektrik alırsanız, elektrik firmanızın ayrı yeten yenilenebilir enerji kullanım sistemlerini ve çevre dostu kojenerasyonu desteklediğinden emin olabilirsiniz. İdeal olan, elektrik kaynaklarının farklı oranlarda su, rüzgar, biyokütle ve termal ısı olmasıdır.

Ayrıca bazı ekolojik elektrik dağıtım firmaları, elektriğin bir bölümünü yüksek verimli, merkezi olmayan kojenerasyon sistemlerinden alıyor. Bunlar fosil yakıtlar ile işletiliyor, fakat elektriğin yanı sıra ısı da üretiliyor. Nükleer enerji veya kömür ile üretilen elektriğin katılması, ekolojik elektrik etiketli alternatiflerde kesinlikle yasaktır.

Ayrıca: Konvansiyonel elektrikten daha hesaplı, sertifikalı ekolojik elektrik mevcut. Böylece bazı bölgelerde ekolojik elektrik dağıtım fir-

! Enerji dönüşümünüzü kendiniz yapın

Yeşil elektrik kullananların sayısı arttıkça, yenilenebilir enerji payı Almanya’daki elektrik miktarı içerisinde o denli hızlı yayılabilir. Elektrik şirketinizi değiştirmek internet ortamında sadece beş dakikanızı, yazılı şekilde ise yarım saatinizi alır. Geri kalan işi elektrik şirketi sizin için hallediyor. Değişim sürecinde elektriksiz kalmaya çağınıza emin olabilirsiniz.

masına geçiş ile 4 kişilik bir aile yılda neredeyse 153 Euro tasarruf edebiliyor. Bilgi platformu www.verivox.de farklı fırsatların elektrik karışımı hakkında somut bilgiler ile iyi bir piyasa bakışı sunuyor.

Ekolojik elektrik dağıtımından öte geçerli olan; Enerji kullanımının en evre dostu şekli kullanmamaktır ve en tasarruflu elektronik alet kapatılmış alettir. Her hane ve her kuruluş sürekli enerji tasarruf etse, Almanya'da yedi büyük elektrik santrali kapatılır.

Elekriđinizi nasıl yenilenebilir enerjilerden temin edebileceđinizi, www.atomausstieg-selber-machen.de/fileadmin/user_upload/Downloads/ato-mausstieg_tk.pdf sitesinde bulabilirsiniz.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

Grüner Strom Label (GSL) – Yeşil Elektrik Etiketi

GSL, yenilenebilir enerji kaynaklarından ve kojenerasyondan elde edilen elektriği sertifikalandırıyor. Elektrik fiyatı ise yeşil elektrik santrallerini desteklemek için kilovat başı 1 cent daha pahalı. Böylelikle GSL Almanya’da yenilenebilir enerjiden elektrik üretimini kanıtlanabilir şekilde genişletmeyi garanti ediyor. Ayrıca elektrik üreten santrallerin çevre dostu olması ile ilgili sıkı kriterler geçerlidir. www.gruenerstromlabel.de

ekolojik

sosyal

EnergieVision – ok Power

ok Power yenilenebilir enerji kaynaklarından veya kojenerasyondan üretilen elektriği sertifikalandırıyor. Diğer bir kriter ise, elektrik kuruluşunun yeni ekolojik elektrik santrallerinin yapımını desteklemesidir. Elektriğin bir kısmı, 6 veya 12 seneden eski olmayan santrallerden gelip, Yenilenebilir Enerji Yasası (EEG) haricinde oluşması gerekiyor. Veya müşteriler alışılmış elektrik fiyatının üzerine fark ödeyip yenilenebilir enerji üretiminin geliştirilmesini ve Yenilenebilir Enerji Yasası haricinde elektrik üretimini destekler. Ayrıca elektrik üreten santrallerin çevre dostu olması ile ilgili sıkı kriterler geçerli. www.ok-power.de

ekolojik

sosyal

ekolojik

.....

geniş kriterler

.....

sosyal

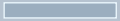
Açıklama

.....

temel kriterler

.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Ev döşeme keyfi – uzun vadeli kalite

Evimizi döşerken yaşam alanımızı tasarlıyoruz. Fonksiyonel, sade, şık veya dikkat çekici – rahatımızın zararlı maddeler ve buharlaşmaları yüzünden bozulmaması için mobilya ve yatak alırken ekolojik ve sosyal kriterleri göz önünde bulundurmamız gerekiyor. Ev eşyaları sağlığa zararsız olmalıdır. Yataklar, dolaplar, masalar ve sandalyeler üretimde, kullanımda ve atıldıklarında mümkün olduğunca çevre ve doğa için zararsız olmalı. Üstelik odundan yapılan mobilyalar odanın havasını olumlu etkiler ve uzun süre dayanıklıdır. Çevreye ve sağlığa zararsız bir evin özellikleri:

- uzun ömürlü, düşük emisyonlu mobilya ve döşemeli mobilyalar,
- yenilenebilir kaynaklardan üretilen mobilyalar,
- zararlı madde miktarı düşük olan yataklar.

Mobilyalar – hem sağlık hem çevre için iyi

Mobilya alırken uzun ömürlü ve sağlığa zararsız olmasına dikkat edin. Yüksek kaliteli mobilyaların özellikleri, mesela yüksek oturma konforu, dolaplar ve mutfak mobilyalarında uzun ömürlü olmaları ve çocuk mobilyalarında özellikle çok sağlam olmaları. Bunun faydası sadece kendi güvenliğiniz için değildir. Böylece kaynaklar korunur ve büyük atık eşya oluşumu da engellenmiş olur.

Zararlı maddeler salan mobilyalar oda havasını olumsuz etkileyebilir ve alerjilere neden olabilir. Bu yüzden, mümkün olduğunca mobilyaların emisyonunun ve kokusunun kontrol edildiğinden emin olun. Ekolojik ve sosyal kriterlere uyarak üretilen mobilyalar, zehirli maddeler içermez ve ham madde oluşumu, üretim ve mobilya mağazası arasındaki mesafeler mümkün olduğunca kısadır – bu karbondioksit salınımını azaltır. Üstelik ekolojik ve sosyal kriterlere uygun mobilyalar alırsanız, Almanya

konumundaki orta sınıf üreticilerini veya diğer Avrupa ülkelerindeki firma sorumluluklarını çok ciddiye alan ve ürünleri Avrupa standartlarına uygun olması gereken üreticileri desteklemiş olursunuz. Ayrıca hurdaya dönmüş odundan oluşan mobilyaları yeniden değerlendiren geri dönüşüm projeleri giderek artmaktadır.

Mobilyaların ham maddesi yenilenebilir

Önceliğinizi, yenilenebilir ham maddelerden üretilen mobilyalara verin. Ayrıca odundan oluşan tahta mobilyalarda yüzeylerin sadece doğal malzemeler ile işlenmiş olmasına dikkat edin. Mesela oturak ve koltukların döşemesi için işlenen pamuğun kalitesi için bir kriter organik tarımdır, yün için ise organik hayvancılıktır.

Yatağın değeri neyse, uykunun kalitesi öyle

Sağlığa zararsız maddelerden üretilen, düşük emisyonlu yatak alın. Günde ortalama yedi saat yatakta yatarız. Yatak ve yastıklardan salınan kimyasal buharların çok sayıda sağlık sorunlarına neden olması şaşırtıcı değildir, çünkü etki yapmak için uzun süreleri vardır. Emisyonların sebep olduğu rahatsız edici kokular uykuyu ve rahatı bozabilir.

Bu yüzden mobilya alırken burnunuza güvenin. Evde koku fark ediliyorsa yastıkları vs. iyice havalandırın ve iki, üç gün dolaplara kahve tozu yerleştirin. Bu kokuyu hapseder – veya mobilyacılar durumu şikayet edebilirsiniz.

İyi bir iklim bilançosu

Ekolojik kriterlere göre üretilen tahta mobilyalar çok iyi bir iklim bilançosuna sahiptirler. Çünkü imha edildiklerinde sadece yenilenebilir hammaddenin havadan elde ettiği kadar iklime zararlı karbondioksit oluşuyor.

Önemli ürün etiketleri ve sertifikaları

ekolojik

sosyal

Der Blaue Engel – Mavi Melek

Blauer Engel emisyonuz koltuk takımları, zararlı madde içermeyen yatak süngerleri ve tahta ürünleri sertifikalandırıyor. Blauer Engel hakkında daha geniş bilgiye 46. sayfada “Faydalı ev eşyaları” bölümünden ulaşabilirsiniz. www.blauer-engel.de

ekolojik

sosyal

Ecolabel – Avrupa Birliği Eko Etiketi

Avrupa Birliği Eko Etiketi yatak süngerlerini sertifikalandırıyor. Bu etiket 66. sayfada “Zararlı maddelerden sakınarak tadilat yapmak” bölümünde detaylı anlatılıyor. www.eu-ecolabel.eu

ekolojik

sosyal

ÖkoControl

ÖkoControl sertifikası mobilya, koltuk takımı ve yatak süngerlerini etiketliyor. Kriterlerin arasında sürdürülebilir ormancılıktan elde edilen tahta kullanımı, pestisit, herbisit ve diğer zararlı maddelerden arınmış ham elyaf kullanımı var. ÖkoControl sertifikası sadece Ekolojik Mobilya Mağazaları Birliği bünyesinde kullanılıyor. www.oekocontrol.com

ekolojik

sosyal

Forest Stewardship Council (FSC) – Orman İdare Konseyi Etiketi

FSC tahtadan yapılan birçok ev eşyasını ve sürdürülebilir ormancılık eseri olan tahta ürünlerini sertifikalandırıyor. FSC damgası ile ilgili daha fazla bilgiyi 67. sayfada “Tadilat” bölümünde bulabilirsiniz. www.fsc-deutschland.de

ekolojik

sosyal

Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC) – Orman Sertifikasyonunun Onaylanmasına Yönelik Program
PEFC sertifikası sürdürülebilir ormancılık eseri olan tahta ürünlere veriliyor. Bu damga, S. 67’de “Tadilat” bölümünde detaylı şekilde açıklanıyor. www.pefc.de

ekolojik

sosyal

Naturland

Naturland çevreyi kirletmeden üretilen tahta ürünleri sertifikalandırıyor. Tahtanın kökeni ve işlemi hakkında sıkı ekolojik kriterler geçerli. Ayrıca temel sosyal kriterlere uyuluyor. www.naturland.de

eco-INSTITUT

eco-Institut aşağıdaki eşyaları etiketliyor: yatak süngerleri (lateks, köpüklü plastik, yaylı yatak, yatak sistemleri ve diğer yatak süngerleri), mobilya (ahşap, tabakalı ve tabakasız ahşap palet, tekstil veya deri örtülü koltuk takımı).

eco-Institut sertifikası S. 67'de "Tadilat" bölümünde açıklanıyor.

www.eco-institut.de

ekolojik

sosyal

GoodWeave

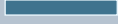
GoodWeave etiketi sosyal asgari standartlara uyarak üretilen el yapımı halılara veriliyor. Standartlar ise çocuk işçiliğinin yasak olması ve üretim ülkesinde geçerli olan yasal asgari ücretlendirmeye uymaktır. Bu etiketi almak için diğer bir kriter ise, habersiz kontrol ve denetlemeleri kabul etmektir.

www.goodweave.net

ekolojik

sosyal

ekolojik

.....

geniş kriterler

.....

sosyal

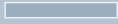
Açıklama

.....

temel kriterler

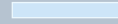
.....

.....

minimum kriterler/olmayan kriterler

.....

.....

ürün grubuna göre değişen kriterler

.....

Kendi evinizde – iklimi koruyarak tasarruf yapın

Müstakil daire veya ev hayalini gerçekleştirmek isteyen kimse, uzun vadeli düşünmesi gerekir. Örneğin çocuklar kendi evlerine çıktıysa, genç bir ailenin ev arayışından daha farklı olur. O zaman doktora, alış-verişe, arkadaşlara veya kültürel etkinliklere olan mesafeler önem taşır.

Konutun seçimi önemli bir karardır ve iklim için önem taşır. Yollar uzarsa günlük ulaşım için fazla enerji tüketilir ve altyapı için maliyetler çoğalır.

Şimdiden Almanya'nın birçok bölgesinde demografik değişim yüzünden evlerde arz fazlalığı bulunuyor. Bu yüzden mevcut bir evi uygun bir fiyata satın alma düşüncesi bazı durumlarda yine daha çok ön plana çıkıyor.

Eski binaların enerji sisteminin onarımı için önemli sorular:

- Hangi önlemleri hemen alabilirim?
- Hangi önlemler orta vadeli önem taşır?
- Hedefimiz az enerji evi mi, pasif ev mi ya da artı enerji evi mi?
- Hangi yapı malzemeleri, ısıtma sistemi, yalıtım ve camlar sizin için uygundur?
- Hangi finansmanlar mevcut?

Yeni ev inşa ederken, mevcut bir evi satın alırken veya evinizi onarıırken mutlaka uzmanlara danışın. Profesyonel destek için, www.kfw.de (Yeniden Yapılanma Kredi Kuruluşunda) sitesinden teşvik fonlarına bakın. Ayrıca Almanya Federal Çevre Vakfı (DBU), www.sanieren-profitieren.de sitesinde ücretsiz ve bağımsız enerji kontrolü sunuyor. Tanınan uzmanların adreslerini, www.energie-effizienz-experten.de/expertensuche ya da www.energie-experten.org sitelerinde bulabilirsiniz.

Kendi evinizin ısıtma maliyetleri iklimi ve cüzdanınızı korumak için bir teşviktir. Ev ve daire sahiplerinin yalıtım, güneş panelleri ya da düşük enerji standartları uygulaması için teşvik fonları almalarının ihtimali yüksektir. Kiracı olarak da küçük modernize işlemleri ile kaynak tasarrufu yapabilirsiniz. Bu örneğin teknik su tasarrufu, termostatin değiştirilmesi ve alışkanlıkların değiştirilmesi ile mümkündür.

Yeni bina

Yeni binalar için Enerji Tasarruf Düzenlemesinin (Energieeinsparverordnung, EnEV) gerekleri uygulanması mecburdur. Fakat bazı bina projelerinde planlamacılar, inşaat sahipleri ve yatırımcılar yapı denetimi sırasında geçerli olan enerji standartlarını gözetiyor – bunun hakkında ise politik oylama yapılacak. 2010’da yürürlüğe giren ve 2021’den itibaren enerji verimli yeni binaların, sadece pasif ve sıfır enerji tüketimli olmasını öngören Avrupa Yönetmeliği, daha sıkı şartların geleceğinin işaretidir. AB kamusal binalar için bu hedefe 2019’dan itibaren ulaşılmasını talep ediyor.

Isıtma ihtiyacı senede metrekare başı en fazla 15 kilovatsaat (aşağı yukarı 1,5 litre yağ-yakıtın enerji içeriği) olan pasif evler, bu standartlara şu an bile uygun. Farklı üreticiler böyle evleri teslimde hazır şekilde sunuyor. www.passiv.de

Daha şimdiden geleceğe daha fazla yatırım yapmak isteyenler, artı enerji evi inşa edebilir. Trafik, İnşaat ve Kentsel Gelişim Federal Bakanlığı, bir pilot projede farklı mevkilerde bulunan, enerji üreten evleri test ediyor. www.bmvs.de/DE/EffizienzhausPlus/effizienzhaus-plus_node.html Freiburg’da daha 1998’de Freiburg Güneş Sitesi Ltd. şirketi kurulmuştur ve 2007’de 50 ev bitirilmiştir. www.plusenergiehaus.de

Teşvik fonları

800 tane teşvik fonu programının arasından doğru olanı bulmak kolay değil. www.co2online.de sitesi bu konuda yardımcı oluyor. Eyalet ve belediyeler kısmen mali yardımda bulunuyor. Kendi semtiniz hakkında bilgi alabilirsiniz: www.energiefoerderung.info

Ev ile ilgili uzman görüş ve bilgileri

Isınma masrafları yalıtımlı pencereler, tamamen açık pencere ile havalandırma ve akıllı ısıtma ile %30 ile %40 arası azaltılabilir. İşte size kiracı olarak da evinizi sıcak ısıtmak için öneriler.

Nerede cereyan yapıyor?

Pencereler iyice kapalı olup ısı geçirmemelidir. Evin hangi bölümünün soğuk olduğunu tespit edin. Pencere çerçevelerinin sıkı olup olmadığını yanan bir mumun alevini pencere ile çerçevenin aralığına tutarak anlayabilirsiniz.

Ne yapmalı?

Pencereden sadece ısı kaybolmaz, ayrıca güneş ışınları sayesinde ısı elde edilir. Panjur ve ısıtma dönemlerinde kaloriferlerin üstünü kapamayacak kalın perde kullanarak, mevsime göre istenilen oda ısısına ulaşın. Yapı marketlerde satılan köpük şeritler ile pencere aralıklarını hesaplı bir şekilde kapatmanız mümkün. Ancak bu köpükleri ara ara değiştirmeniz gerekiyor. Belki ev sahibinizi yeni pencere monte etmesi için ikna edebilirsiniz. Tamamen açık pencere ile günde 2-3 kere odalarınızı havalandırın. Böylelikle hem enerji tasarruf edersiniz hem de küf oluşumuna engellersiniz. Odadaki havanın değişmesi için 3 dakika tamamen yeterli.

Isı Kontrolü

Isı giderlerinizin makul olup olmadığını bilmek ve onarımın gerekli olup olmadığını öğrenmek için faydalı ısı kontrolü ve el kitaplarını www.co2online.de, www.energiesparclub.de ya da www.heizspiegel.de sitelerinde bulabilirsiniz. Federal Tüketici Koruma Birliği'nin sitesi www.verbraucherzentrale-energieberatung.de/web adresinde sorularınızı yöneltebilirsiniz. Ayrıca Alman Enerji Acenta'sının (DENA) www.zukunft-haus.info sitesinden faydalanabilirsiniz.

Eski bina

Enerji tasarruf düzenlemesi, onarımlarda da standartlar koyuyor. Bunlar geçen yıllarda sürekli yükseltildi. Yapı malzemelerindeki teknik gelişim yeni binalarda geçerli olan standartlara mevcut olan durumda bile ulaşmayı mümkün kılıyor. Tasarruf potansiyeli genelde yüksektir. Burada bir uzmana danışmak kaçınılmazdır. İlk adımda elektrik, gaz ve yağyakıt masrafları hakkında bilgi edinmelisiniz, çünkü ek masrafların büyük bir bölümü bundan oluşur. www.co2online.de/kampagnen-und-projekte/energiespar-ratgeber/heizkosten-im-altbau/index.html sayfasında karşılaştırılan rakamlara bakabilirsiniz. Enerji belgenizi (Energiepass), yani ihtiyaç belgenizi isteyin. Tüketim belgesi pek bir anlam ifade etmez.

Ortalama eski bir bina yeni bir binadan yaklaşık üç kat daha fazla ısıtma enerjisi tüketir. Onarım sayesinde tasarruf imkanı ve evin değerini yükseltme potansiyeli aynı oranda yüksektir. Enerji sistemini onarım ve modern teknikler ile ısıtma ve sıcak su enerji tüketiminin %80'e kadar tasarruf etmek mümkündür.

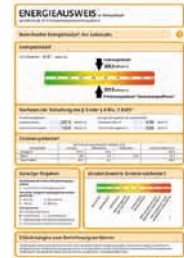
Tüm tadilatlar birbirine uygun olması ve yapı malzemeleri iyi seçilmesi gerekiyor. Bunun için sertifikalar ve mühürler yardımcı olabilir. Detaylı bilgileri S. 66'da "Tadilat" bölümünde bulabilirsiniz. Fakat yinede uzman tavsiyelerinin yerini tutmaz.

Ek giderleriniz ikinci bir kira mı?

Isıtma, su, çöp imhası ve başka işletme giderleri, Almanya Kiracılar Birliği Derneği'nin belirlediği işletme giderleri ortalamasından çıkıyor. Bu, hem ev arayanlar hem de kiracılar için bir karşılaştırma imkanı sunar. Eğer maliyetler ülke çapındaki ortalamanın üzerinde ise, iyice kontrol edin ve gerekirse birisine danışın. www.mieterbund.de

Enerji kimlik belgesi enerji ihtiyacı hakkındaki bilgi veriyor.

Elektrik, gaz ve sıvı yakıt masrafları, ek giderler arasında en büyük payı oluşturuyor. Ev satın alırken veya kiralarken enerji kimlik belgesine göz atın. Gider kimlik karnesi kabul edilse de, çok fazla bilgi vermez. O yüzden mutlaka ihtiyaç kimlik karnesini isteyin.

Alman Sürdürülebilir İnşaat Kurumu Derneği (DGNB)

DGNB sertifikası, sürdürülebilir yapıları planlama ve değerlendirme-
de kullanılır. İkinci nesil sertifika sistemi olarak, bina yaşam devrinin
bütünsel incelenmesini baz alıyor. Hala yalnızca kamusal binalar ve ofis
binaları için alınabiliyor. www.dgnb.de

Bina için tasarruf potansiyeli

Müstakil ev (1983), oturma alanı: 125 m², doğal gaz, yıllık ısıtma enerji
tüketimi: 18.125 kilovatsaat

Çatı yalıtımı
Senelik tasarruf
190 € | %13

Dış cephe
yalıtımı
280 € | %19

Pencerelerin
yenilenmesi
100 € | %7

Kömürlüğün
çatısının yalıtımı
70 € | %5

Kalorifer

Tasarruf imkanlarından tam anlamıyla yararlanabilmek için hidrolik
düzenleme gerekiyor. Böylelikle kalorifer evin yalıtımdan sonraki enerji
gereksinimine göre uyarlanıyor.

Kaynak: co2online gGmbH

Yenileme önlemleri

Paranızı en yeni
teknoloji için har-
cayın. Sadece bu
şekilde tasarruf
etmiş olursunuz.

Para yatırımı – kazanırken vicdanınız rahat olsun

Sürdürülebilir yatırımlar gittikçe artıyor – iyi bir sebepten dolayı: Sermaye piyasasına güven kalmadı, yatırımcılar paraları ile ne yaptığını ve güvenilir bir şekilde yatırılıp yatırılmadığını bilmek istiyor. Geçtiğimiz yıllarda mali kazancın yanı sıra ekolojik ve sosyal kazanç ta getiren yatırım ürünlerine ilgi hızla çoğaldı. Bu ürünlerin bir çoğunun ekonomik avantaj dışında ek bir yararı var. Parasını sürdürülebilir şekilde yatırmak isteyen kimse şu sorularla karşılaşılıyor:

- Hangi sürdürülebilir yatırım ürünleri mevcuttur?
- Nerede bulabilirim? Kim sunuyor?
- Seçimimde nelere dikkat etmeliyim?

Sürdürülebilir finans ürünlerini seçin

Her yatırımcı artık çok sayıda sürdürülebilir finans ürünlerinden istediğini seçebiliyor. Her yatırım şekli için sürdürülebilir veya etik bir alternatif var, örneğin:

- Sürdürülebilir emeklilik, evrak veya emeklilik fonları
- Ekolojik hayat sigortaları veya doğrudan sigortalar
- Sürdürülebilirliği prensip edinmiş bankalarda, günlük para hesapları
- Sosyal ve etik yatırımları destekleyen tasarruf planı fonları
- Doğrudan katılımlar ve sürdürülebilir inşaat katılımları, mesela çok nesilli evler ve iklime uygun evler

Sürdürülebilir yatırım kriterleri nedir?

not	ekolojik	not	sosyal	not	etik
	tür çeşitliliğinin korunması		iş ile aile hayatının bağdaştırılması		nükleer ve atom enerji kullanılmaması
	doğal yaşama alanlarının korunması		kadın erkek eşitliği		silah sanayii şirketlerine hayır
	tropikal kereste kullanılmaması		personel teşviki		gen teknolojinin uygulanmaması
	hammadde kaynaklarını özenle kullanmak		amaca uygun kalkınma yardımı		çocuk işçiliğine hayır
	çevre yönetimi sistemi		iş imkanlarının korunması		hayvan deneylerine hayır
	yenilenebilir enerji hakkında araştırma		sosyal kurumlara bağış		tütün ve alkol işletmelerine hayır
	yüksek enerji verimliliği		yüksek sosyal güvence		rüşvete hayır

Yatırımın sihirli üçgeni

not		not		not	
	likidite		emniyet		kazanç

Tabelaya gerekirse kriterler ile ilgili aklınıza gelen başka örnekleri ekleyin. Her kritere önceki sütunda 1' den 6' ya kadar okul notları verin.

1 = Benim için çok önemli

4 = Bence dikkat edilebilir

2 = Benim için önemli

5 = Önemli olarak görmüyorum

3 = Dikkat edilmesi gerekiyor

6 = Benim için gerçekten önemsiz

Bu tablo yardımı ile, para yatırımında hangi sürdürülebilir alanların sizin için gerçekten önemli olduğunu anlayabilirsiniz. Bu sürdürülebilirlik kriterlerinin yanında, “yatırımın sihirli üçgeni” de önemli bir rol oynuyor.

Bu tabloda okul notları ile 1'den 6'ya kadar not vererek, hangi alana ne kadar değer verdiğinizi belirleyin. Böylelikle bir adımla hangi şartların para yatırımında sizin için öncelikli olduğunu anlarsınız. İkinci adım ise, piyasada size bizzat uyan yatırımı seçmektir.

Sürdürülebilir finans ürünlerinin çeşitliliği yatırımcılara risk eğilimleri ve kazançla göre bireysel etik prensiplerini de gerçekleştirmeyi mümkün kılıyor.

Sürdürülebilir para yatırımı sunanlar

Sürdürülebilirliğe yönelmiş veya kiliseye ait bankalar, sürdürülebilir finans ürünleri sunan önemli şirketlerdir. Mali kurumunuza Alman Sürdürülebilirlik Kodeksi'ne uyup uymadığını sorun. Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi, bu basit ve pratik şeffaflık standartları ile sürdürülebilirliğin, uygulamada hangi konuma sahip olduğunu açıkça ortaya koyabilir – günlük işlemlerde ve finans ürünlerinin birleşiminde. Sürdürülebilirlik Kodeksi'nin kriterlerine göre kendini yönlendiren şirketleri, www.nachhaltigkeitskodex.org sitesinde bulabilirsiniz.

Deutscher
NACHHALTIGKEITS
Kodex

Bilgileri mercek altına alın

Sürdürülebilir finans ürünlerinin seçiminde önemli olan, kritik bakmak ve şüpheli durumda “ekolojik ve etik fonların” arkasında tam olarak ne gizlendiğini ısrarla sormaktır. Ürün Denetleme Kurumu'nun (Stiftung Warentest) Finanztest'inde fon karşılaştırmaları bulunur. Bu bilgileri, www.ecoreporter.de ve www.nachhaltiges-investment.de sitelerinde bulabilirsiniz.

Sürdürülebilir Yatırım Avrupa Çatı Kurumu EUROSIF'in şeffaflık etiketi bir kılavuzdur. Şirketlerin seçim süreci, kriterleri ve fon idaresi hakkında kapsamlı bilgi veren fon kurumlarına bu etiket veriliyor.

Sürdürülebilir para yatırımları platformunun “sürdürülebilirlik profili” müşterilerine ve mali danışmanlara iki taraftan sürdürülebilir kamuoyu fonlarının sürdürülebilirlik kriterleri hakkında genel bir bakış sunuyor. Veri bankası FNG-Matrix aramada yardımcı oluyor. Burada bulunan öneriler, kriterlere ve ağırlıklara göre ayıklanıp düzenlenebilir. Sürdürülebilir para yatırımları platformu yakın zamanda sürdürülebilir fonlar için de bir etiket yayınlayacak. www.forum-ng.org

Sürdürülebilir ekonomi küçük adımlarla başlar

Kendinize tolerans alanı bırakın! Sürdürülebilir ekonominin şu birkaç prensibi yardımcı olabilir: Kendiniz anlamadığınız ve bir mali danışmanın makul şekilde açıklayamadığı finansal ürünleri almayın. Aylık sabit maliyetlerin mevcut bütçenizin toplam üçte ikisini geçmemesine dikkat edin. Ve sadece tahmin edilebilir bir sürede ödeyebileceğiniz kredi alın. Aşırı borçlanmayı önlemek için birçok değerli bilgiyi www.meine-schulden.de (Federal İşbirliği Borçlular Danışmanlığı) web sitesinde bulabilirsiniz.

İklim değişikliğinden dolayı yatırımcılar yoğun CO₂ salınımına sahip şirket ve branşlardan sermayelerini çekiyor. Müşteriler, insan haklarının çiğnenmesinden giderek daha fazla rahatsızlık duydukları için burada da benzer bir gelişim beklenebilir. Bankanıza çevresel etkilerini bilip bilmediğini, yatırımlarda insan haklarının yerine getirilmelerine dikkat edip etmediklerini sorun ve gerekirse tasarruf ürünlerinizin gelecekteki sabitliğini ve sizin değerlerinizi temsil edip etmediğini kontrol edin.

İklim dostu yatırımlar

Hisse senedi fonlarının ekolojik ayak izinde çok farklılık var (grafikğin sol kısmında). Tedarik zincirindeki sera gazı salınımının iyi bir değerlendirmesi, alan 1 ile 3 arasında görülebilir. Sera gazı grafikğin sağ tarafında gri olarak gösterilmiştir ki, bunlar değer artışı zincirinin ön veya sonraki safhalarında oluşuyor. Gerek hammadde kazanımında ve gerek bunların ulaştırılmasında veya kullanım ve dönüştürülebilir malzeme kazanımında olsun salınımlar hesaplanmaktadır. Somut örneklerin karşılaştırıldığı araştırmayı burada bulabilirsiniz.

www.verbraucherzentrale-bremen.de/nachhaltig-nicht-klimafreundlich

**Sürdürülebilir
YATIRIM FONLARI 1:**
Her 1000 €'da 163 kg
karbondioksit
(sürdürülebilir banka)

**Kazanç hedefleyen
YATIRIM FONLARI 2:**
Her 1000 €'da 904 kg
karbondioksit
(konvansiyonel banka)

YATIRIM FONLARI 3 ve 4:
Plana göre sera gazı salınımı ön veya sonraki aşamalarda farklılık arz ediyor. Dolayısıyla salınımların tam rakam tespiti gerekiyor.

Güvenilir bilgiler – alışıl gelmişin dışında

Sürdürülebilir tüketim için önce bilgiye ihtiyacımız var. Fakat: Bütün gün bilgi edinmekle uğraşmak istemeyiz. Ve bir elma almadan önce ekolojik bilanço hakkında bir doktora tezi okumak da istemeyiz.

Etiketler ve ürün markaları

önemli bilgi kaynakları. Böyle markaların güvenilirliği şunlara bağlıdır:

- Bir ürünün, bir firma tarafından etiketlenmesi için yerine getirilmesi gerekenler. Hangi ekolojik ve sosyal etkenler değerlendiriliyor?
- Değerlendirme sürecinin kontrol edilebilirliği, şeffaflığı ve anlaşılabilirliği. Mesela kriterlerin oluşturulmasında bağımsız uzmanlar ve farklı ilgi grupları katıldı mı ve değerlendirmede farklı menfaatler önemsendi mi?
- Etiket veren organizasyonun veya dış etiketleme sürecini kontrol eden dış kontrol yetkililerinin bağımsızlığı

Bu broşürde bahsedilen etiket ve ürün markaları, kontrollerden iyi geçmiş ve piyasada sık bulunanlardır. Bunların dışında daha yüzlerce etiket var. www.label-online.de sayfasında tüketici girişiminin değerlendirmesi dahil, neredeyse hepsini bulabilirsiniz. Daha fazla yönlendirmeyi Federal Hükümet'in 2015 yılında tekstil mühürleri ile başlatılan ve yavaş yavaş farklı ürün gruplarının çevre ve sosyal mühürler ile tamamlanan değerlendirme portalı www.siegelklarheit.de adresinde bulabilirsiniz.

Bir mührün güvenilir bir yol gösterici olabilmesi için hangi kriterlere uyması gerektiği için henüz bir standart yoktur. Bu broşürdeki mühürler, bizim uzman kontrolünden sonra yaptığımız seçimlerdir. Ancak, bazı şirketler için sertifika fiyatları ödeyemeyecekleri kadar yüksektir. Bu yüzden, söz verilen kriterlerin ve uygulamaların neler olduğunu sorun ve verilen sözlere güvenip güvenmediğinize kendiniz karar verin.

Test sonuçları

Ürün Denetleme Vakfı (Stiftung Warentest) veya Öko-Test gibi organizasyonlar karşılaştırmalı ürün denetlemeleri uyguluyor ve ürünlerin kalitesini farklı kriterlere göre değerlendiriyor. Firmaların etik, sosyal ve ekolojik tutumlarının değer zincirinde ne rol oynadığını, firmaların tam olarak neler ile ve nasıl mücadele ettiklerini Ürün Denetleme Vakfı 2005 yılından beri Tüzel Sosyal Sorumluluk Testinde ("CSR-Tests") tarif ediyor.

Ayrıca çevre ve tüketici organizasyonlarının web sayfaları ve sürdürülebilir tüketim hakkında internet portallarına bakabilirsiniz. Artık marka ve ürünlerin sürdürülebilirliğini değerlendiren ve keyifli bir şekilde etkili sürdürülebilir tüketime yol açan birçok uygulama vardır.

Basit kurallar geliştirin ve kararlı olun

Her ürün için etiket veya size önemli kriterleri tanıtan ürün tavsiyeleri bulunmaz. Bu yüzden, basit kurallar geliştirin. Farklı yerlerde size böyle kuralları önerdik. Tutarlı olun ve tüketim karmaşasında şahsi prensiplerinize uyun. Sürdürülebilir tüketim pekala keyif verebilir.

Faydalı Web Sayfaları

Türkçe sayfalar:

Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği: www.bugday.org

Türkiye Doğa Derneği: www.dogadernegi.org

Türkiye'nin Çevre ve Sürdürülebilirlik Dergisi: www.ekoik.com

İyiliklerin Paylaşıldığı Sosyal Paylaşım Platformu: www.good4trust.org

Greenpeace Akdeniz: www.greenpeace.org/turkey/tr

Karbon Ayakizi Hesaplanması: www.klimaktiv.klimaktiv-co2-rechner.de/tr_TR/page/start

Türkiye Sürdürülebilir Yaşam Kolektifi: www.surdurulebiliryasam.org

Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı: www.tema.org.tr

Sürdürülebilir Ekolojik Şenlikli Yaşam: www.yeryuzudernegi.org

Türkiye'nin Yeşil Rehberi ve Sürdürülebilir Yaşam Platformu: www.yesilist.com

Para Yerine Zamanın Kullanıldığı Sosyal Paylaşım Ağı: www.zumbara.com

Almanca sayfalar:

Federal Çevre Bakanlığı: www.bmub.de

Almanya Çevre ve Doğuma Koruma Birliği: www.bund.net

Online Enerji Danışmanlığı: www.co2online.de

Almanya Federal Çevre Vakfı: www.dbu.de

Alman Enerji Ajansı: www.dena.de

Almanya Doğa, Çevre ve Hayvan Derneklerinin Çatı Örgütü: www.dnr.de

Almanya Çevre Yardımı Derneği: www.duh.de

Greenpeace Almanya: www.greenpeace.de

Almanya'da Ekolojik Hareketler Ağı: www.grueneliga.de

Almanya Doğayı Koruma Birliği: www.nabu.de

Almanya Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi: www.nachhaltigkeitsrat.de

Eşyaları Atmak Yerine Tamir Etme Atölyeleri: www.repaircafe.org/de

Federal Çevre Dairesi: www.uba.de

Tüketici Merkezi Derneği: www.verbraucherzentrale.de

Almanya Doğal Hayatı Koruma Derneği: www.wwf.de

Sürdürülebilir Aksiyon Günleri

Gelin, Siz de Katılın!

Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi, 2012'de Rio de Janeiro'da olan Çevre ve Kalkınma Dünya Konferansı çerçevesinde, Alman Sürdürülebilir Aksiyon Günleri'ni başlatmıştır. Bu Aksiyon Günleri'nin hedefi, sürdürülebilir kalkınma konusuna daha çok dikkat çekip yaygınlaşmasını sağlamaktır. Almanya'nın dört bir yanında gerçekleşen örnek çalışmalar, Aksiyon Günleri aracılığıyla öne çıkmakta ve başkalarını da motive etmektedir.

2015 Aksiyon Günleri, ilk defa Avrupa Sürdürülebilir Aksiyon Haftası çerçevesinde gerçekleşmiştir. Almanya, Fransa ve Avusturya'nın başlatığı bu girişime Avrupa'dan herkes katılabilir.

Toplam 1200'den fazla aksiyonun gerçekleştiği 2015 senesinde, Yeşil Çember de 5 aksiyonla yer almıştır. Bunların ikisi Berlin'de ve diğerleri Mannheim, Stuttgart ve Duisburg'da gerçekleşmiştir.

2016 Aksiyon Günleri 30.05. ile 05.06. arasında gerçekleşecektir. Siz de katılın ve web sitesine kaydolun: www.aktionstage-nachhaltigkeit.de

Künye

1. Baskı

© 2015, Ağustos 2015

Yayınlayan:

Sürdürülebilir Kalkınma Konseyi – Rat für Nachhaltige Entwicklung

Geschäftsstelle

c/o GIZ GmbH

Potsdamer Platz 10

10785 Berlin

www.nachhaltigkeitsrat.de

Yeşil Çember – ökologisch interkulturell gGmbH

c/o BUND e.V.

Crellestr. 35

10827 Berlin

www.yesilcember.eu

Konsept, yazı ve redaksiyon:

Dr. Anne Gerlach, Lena Hohfeld, Sonja Scharnhorst, Annika Schudak,

Dr. Ingo Schoenheit (imug Institut für Markt-Umwelt-Gesellschaft e.V.),

Gülcan Nitsch (Yeşil Çember), Yvonne Zwick (Geschäftsstelle des Rates für Nachhaltige Entwicklung)

Mizanpaj: www.bert-odenthal.de

Türkçe çeviri: Kübra Küçük, Merve Ören, Syuzan Ahmedova

Uyarlama ve Editör: Gülcan Nitsch

© Resimler:

Yeşil Çember: Kapak resmi Linea Sagasser, S. 39, 76, 92; Mehmet Werner: S. 1; Rat für Nachhaltige Entwicklung: S. 1; Fotolia: S. 4 Jürgen Fälchle, S. 80 Matthias Buehner; Photocase: S. 6 manun, 14 himberry, 15, 91 u. 92 FloKu., 19 GoodwinDan, 24 k74, 26 derProjektor, 33 aremac, 42 jala, 86 comp-lize, 59 chrisroll, 60 particula, 64 fmatte, 70 swopp, 72 krockenmitte, 73 jarts, 82 view7, Kapak (sebze meyve): misterQM, Morepoirot; freeimages: S. 28 papaleguas, S. 32 bizior; Bert Odenthal: S. 36, 53; iStockphoto: S. 43 izusek, 50 smallfrog; shutterstock: S. 50 BONNINSTUDIO; Pixelio: S. 65 Margot Wagner/bearb. Erich Westendarp; Wikimedia Commons: S. 85 Avij; Dreamstime: S. 89 Tr Oudekerk

Kapak resminde yer alan Gözüakça ailesine ve resmi çeken Linea Sagasser'e çok teşekkür ediyoruz.

© Logoların telif hakkı organizasyonlara aittir.

Bu broşür %100 geri dönüşümlü kağıda basılmıştır.

www.nachhaltiger-warenkorb.de
team@nachhaltiger-warenkorb.de
www.yesilcember.eu
info@yesilcember.eu

Mevsimine göre sebze
meyve takvimi ve
pratik yardımcınız

Cebinizde taşımak için pratik yardımcınız

Günlük market alışverişiniz, yapı market ve mobilyadaki nadir alışverişleriniz için sürdürülebilirliği onaylayan etiketleri kısa bir özet halinde sizin için derledik. Kesmeniz ve katlayıp yanınızda taşımanız yeterli!

Günlük alışveriş

	Gıda Ürünleri
	Gen Teknolojisiz Gıda
	Bio Etiket

	Gıda Ürünleri Avrupa Birliği Ekolojik Çiftçilik Etiket
	Bioland
	Demeter
	Naturland
	gaa

	Biopark
	EcoVin – Organik Şarap Üreticileri Birliği
	Fairtrade – Adil Ticaret
	Marine Stewardship Council (MSC) – Sürdürülebilir Balıkçılık Etiket
	Rainforest Alliance – Yağmur Ormanları Birliği

Nadir ve büyük tedarikler

	Teknik, ev kurma ve yerleştirme, tadilat Avrupa Birliği Enerji Etiket
	Der Blaue Engel
	Avrupa Birliği Eko Etiket
	TCO

	Energy Star
	Natureplus
	eco-Institut
	PEFC

Kozmetik Ürünleri
BDIH – Organik ve Ekolojik Kozmetik

NaTrue

Tekstil Ürünleri
IVN – Doğal Tekstil ve Doğal Deri

GOTS – Global Organik Tekstil Standartı

Textiles Vertrauen – Güvenilir Tekstil

Fairtrade – Adil Ticaret

Fair Wear – Adil Giyim

Tekstil ve Yıkama
Avrupa Birliği Eko Etiketi

Blauer Engel – Mavi Melek Etiketi

Yıkama
Sürdürülebilir yıkama

Faydalı eşyalar
Blauer Engel – Mavi Melek

Avrupa Birliği Eko Etiketi

FSC – Orman İdare Konseyi

PEFC – Orman Sertifikasyonunun Onaylanmasına Yönelik Program

Avrupa Birliği Enerji Etiketi

Teknik, ev kurma ve yerleştirme, tadilat
FSC – Orman Yönetim Birliği

Naturland

GuT-Signet

ÖkoControl

GoodWeave

Yeşil elektrik
Grüner Strom Label – Yeşil elektrik

EnergieVision ok Power

Seyahat ve karbondioksit salımı dengelemesi
Viabono

Seyahat ve karbondioksit salımı dengelemesi
Ekolojik oteller

Avrupa Birliği Eko Etiketi

cdm Gold Standard

TourCert

Mevsimine göre sebze ve meyve takvimi

Gıda ürünlerinde en iyi seçenek şu üç özelliği taşıyanlardır: organik, yerel ve mevsimlik. Bu hususlardan en az birinin yerine getirildiğine dikkat ediniz. Sebze ve meyve alışverişinde mevsim çok önemlidir. Mevsiminde satın alınan meyve sebze hem daha lezzetli hem de daha ucuzdur. Elinizdeki sezon takvimi hangi zaman diliminde, hangi meyve sebzeyi taze olarak tüketebileceğiniz hakkında bilgi verir.

Sebze çeşitleri için sezon takvimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
patlıcan												
enginar												
karnıbahar												
brokoli												
mantar												
acı marul												
çin lahanası												
bakla												
bezelye												
rezene												
yeşil lahana												
patates												
yer lahanası												
kabak												
pazı												
havuç												
biber												
pırasa												
turp												
ispanak												
domates												
kabak												

hasat dönemibolluk zamanıyükselen arz/
azalan arzdüşük arzsezon dışı

Meyve çeşitleri için sezon takvimi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
elma												
portakal												
kayısı												
armut												
böğürtlen												
çilek												
kestane												
fındık												
yaban mersini												
frambuaz												
mürver meyvesi												
frenk üzümü												
kiraz												
vişne												
mandalina												
sarı erik												
şeftali												
erik												
yaban mersini												
ayva												
ışkın												
bektaş üzümü												
ceviz												
karpuz												
üzüm												

hasat dönemibolluk zamanıyükselen arz/
azalan arzdüşük arzsezon dışı

Taptaze sebze ne dersiniz?

Sulu meyve arzu eder misiniz?

